క్షేత్రాలు

ఉత్తర రామేశ్వర మహాక్షేత్రము

—

ఈమహాక్షేత్రము మహబూబ్‌నగరము జిల్లాలోనేకల షాదునగరము పేట - కర్దాపునగరము మొగిలిగిద్ద గ్రామ గరము ఇత్యాదిగ్రామములకు "ఫరూఖనగరమును, ఈపుణ్యస్థలమున రామలింగేశ్వరాలయము ముఖ్యమైనది సేవింపదగినది. ఈఆలయముగాక ఇక్కడ శ్రీ జగదంబ దత్తాత్రేయమందిరము పార్వతీదేవిక ఠియాముగలవు. రామేశ్వరాలయమునకడ నొక కోనేరు పార్వతీదేవి గుడిసమీపమున నొక గుండముగలదు. ఇదిగాక పార్వతీదేవి గుడికిం దక్షిణముగా నొకజలాశయముకూడగలదు ఈజలాశయము ప్రస్తుతము దత్తాత్రేయమందిరమున నివసించుచున్న శ్రీరాఘవేంద్రయోగులవారి మహిమాతిశయమున కనుగొనబడి సంపూర్ణ నిర్మల జలపూరితమై యాత్రికులకెంతయు యశోక్షేత్రముగ లేదా కోఠారమై తెలియుచున్నది. ప్రతిదినము నేకులు ఆదిమాత్రప్రదేశమునుండి రామలింగేశ్వరస్వామి దర్శనార్థమువచ్చి మొక్కుబడులు చెల్లించిపోవుచుందురు. ఇప్పుడు ప్రతిసంవత్సరము ఈ కొత్తసర్వాయము మాఘబ|| ౧ మొదలు శివరాత్రివరకు మహోత్సవము జరుగుచుండును. ఉత్సవసమయమున అనేకులప్రజలు దూరస్థలములనుండివచ్చెదరు. ఇట్లువచ్చినవారు స్వామికి అర్పణములు, పశువులు, కానుకలు తెచ్చి అర్పించి తమమొక్కుబడులు చెల్లించుకొనుచుండెదరు. ఆదిమనివాసులనువారు దేవాలయము కడ తెలుపబడినట్లు మాతంగవనసమీపమున మొక్కుబడులు తీర్చి పొట్టేళ్ల చెవులు కోసేదలో, గుండములో స్నానము చేయుదురు. అప్పట్ల పుణ్యదినమ్మకాలము కొనుకలు గుత్తేదారులకిచ్చి స్నానము చేసి స్వామిదర్శనమున కొరకేగుదురు. దేవరు ఆలయమునకు చుట్టు నిండా ప్రాకారము మొదలుకొని మండపములుగలవు ద క్షిణమునుండు మండపములకు తెలుగుతోరణముగ మరియొక మండపము ఏర్పరుపబడినవి. ఇందున ఆదిశంకరాచార్యులు ఉపదేశించిన సూత్రముల ప్రకారము నడుపబడుచున్నవి అని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇదిపూజారుల లోపమని తెలియుచున్నది.

పూజారులలో యుద్ధతః ఒకాముల

ఈసం.వత్సర ఉత్సవప్రారంభమున శివయ్య విష్ణుహిస్సేదారు పూజారి, కృష్ణమూర్తి విష్ణుహిస్సేదారు పూజారి. వీరిద్దరు వేరు వేరువాదములచే నొక్కొక్కరు రెండువిధములగు కరపత్రములను వ్రాసి ప్రచురించి ప్రజలకుపంచిరి. కరపత్రములలో మాఘబ|| ౧ మొదలు శివరాత్రి వరకు జరుపగల యుత్సవవిధులు "కొన్ని విషయ వ్యవహారికులు సద్భక్తజనులు తమతమ పుత్రమిత్రకళత్రాది సహితముగా ఎచ్చటను చేసి స్వామివారి ఉత్సవాదులను సేవించి తీర్థప్రసాదముల గ్రహించి ఆనందించి కృతార్థులు కాగలరని ప్రార్థన" ఈవిధముగ కరపత్రము లక్షింద పూజారుల పేర్లుగూడ వివరింపబడియుండెను. శంభుశివయ్యరామేశ్వరం కృష్ణమూర్తి రామేశ్వరం వీరిద్దరు తమతమపేర్లచే నొక్కొక్క కరపత్రములు వేరువేరుగా ఒకమాటకు కారణమేమో తెలియదు. ఇందుచే పూజారులలో వంతకలహము ఉన్నదనుట స్పష్టమగుచున్నది.

పూజారీల దౌర్జన్యము

శంభుశివయ్యయను పూజారి రామలింగేశ్వరాలయములో దాదాపు అరుసంవత్సరముల నుండి కుటుంబయుక్తముగా పశు పుత్రదారా సమన్వితుడై నివసించుచున్నాడు. ఈపూజారి ఆస్పలు గ్రామము వి లావగరిమట. ఈపూజారియిరువురుదెంచి దేవాలయములో స్థిరనివాసమేర్పరుచుకొనినది మొదలు రామలింగేశ్వరాలయమునకు చెప్పరాని ముప్పు వాటిల్లినది. పవిత్రమగు ఆలయము పశువులకొట్టముగా మారెను. ఆలయములోనే సంతాన వివాహ గర్భాదానాది సంస్కారములు యథారీతి శివయ్యగారి యాధిపత్యమున జరుగసాగెను. మరపచివర్మాణమునకై భక్తులు తోలించిన రాళ్లు మట్టివారాయను కొండొక్కటైన పార్వతీదేవిగుడి దగ్గర నొకగుండము త్రవ్వించి క్షేత్రాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్న "మాంతప్ప"యనుభక్తశ్రేష్ఠుడు శివప్పచే తెల్పబడిరి. పారిపోయిరని నవాపయ్యెను. పరమ సాధుపుంగవులగు శ్రీరాఘవేంద్రయోగిగారి సాధుచర్య నిందుకంతయు సహించజాలడయ్యెను. భుటులింగమునుదూపేశ్వరలింగస్వామిని కౌగిలించుకొనువారుకు ప్రజలలో గలదు. పూజారులు చెప్పినట్లు కౌగిలించుకొనినచో అర్ధచంద్రప్రయోగము లక్ష్యమై ఆలయమున కవతలపడి నకులపిల్లలు వచ్చినచో నాస్తికులై స్వామిసన్నిధి పెండ్లిపేరంటములు నిలుపవచ్చునని పూరో

హితులను సహితము ఈ పూజారులు చీవాట్లను తిరస్కారములు సహించు మార్గమే పిమ్మటనుండు చా కౌటిల్యముచే చక్కగావున్న దాయవిమాన్యములు కొలువతోటయవస్థ జరుగుచుండెను. ఈశివయ్య కృష్ణమూర్తి గారి లింగేశ్వరాలయము సింహాసనములపై దత్తాత్రేయ గుడికి చుట్టుచిత దంతావళముపై పార్వతీకొలువకు భయంకరముగ పాముగంటినూగ్రశ్శి విరించకముగా జరింప ప్రారంభించిరి. వీరల యన్యాయకర్మలు ఆలయమునకును మూడామడలదూరమునగల భూమి యంతటను వ్యాపించి ప్రజలలో నొకవిధమగు సంచలనమునకు గారణభూతమయ్యెను. రామలింగేశ్వరస్వామికి రాబడులయొక్క దాయము శ్రీకృష్ణపక్షములపై స్వామి కైంకర్యమునకు ఆలయ పునరోద్ధరణకు స్వామిసేవార్థమై యుపయోగించిన ప్రజాసౌఖ్యమునకు ప్రతిసంవత్సరము జరుగు మహోత్సవ సందర్భమున కవి, పండిత, పౌరాణిక గాయక భజనసంఘ వ్యాఖ్యానములకు అన్నదాన సంతర్పణాది సుకార్యములకు ఉత్సవాది సందర్భములందు తోడ్పడు నివారకులు చదవి వినియోగింపదగిన పూజారుల హస్తగతమై బూడిదగలసినవన్నియు చెందముగ వ్యర్థమగుచు వచ్చెను.

ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించు కొనిన మహాజరునామ

స్వామిపై భక్తివిడువనిప్రజలు యిట్టియక్రమములను సహింపజాలక దాదాపు ౧౫-౧౬ మాసములక్రింద యొక మహజరునామను సిద్ధపరచి తమతమసంతకములుచేసి పర్గీనాయాకోతహసీలుదారుగారికి అర్పించుకొనిరి. ఇందుచే దయామూలగు పరమార్థచింతనగల తహసీలుదారుగారుగూడ రామేశ్వరక్షేత్రమున కరుగుదెంచి యన్యాయకర్మలను పరికించిరి. అప్పుడు పూజారులన్యాయములలో నొకవిధమగు భయభక్తి కలిగెను. వారు తమకింకేమియు కగణ్యము లేక జిల్లా ఎక్జైటుతాలూకుదారుగారికి శ్రీయుత దొరరంగంపెల్లెగారిదాపునకేగి వారు ఈ విషయముమంతయు గ్రహించినతరువాత ఆజ్ఞాసాహెబుగారికి పైరవికొనగా నిరాకరించి యన్నిటకు ఆధిపత్యము సాహించిరి. కాని ఆలయసంబంధమగువిషయము లు. మాక్కేమియు తెలియదు, "స్వామికిరావు ఉడు యాదాయము స్వామికే తెలియు" నను రీతియయ్యెను. దొరగారి యాధిపత్యము తమకు గలుగుటచే శివయ్యగారికి

కృష్ణమూర్తి గారికి కొంతకాలము చేసేగాను కాని స్వామిసేవలను, ఆలయముకు చెందిన సాధుజనులయెడలను తాముగావించినయపచారఫలము ననుభవించుటకు పంచాయతీనంగతి తెలిసికొనగలిగిరి. కొంతకాలమునకు మహోత్సవమునకే పూజారులు ఒకటై చేయు వారు తమయొద్దనొకటిగా ప్రయత్నము తెలిసికొనగలిగిరి.

ధాతనామసంవత్సరపు మహోత్సవము ప్రభుత్వమువారియనుగ్రహము పంచాయతుల నేర్పాటు

ఈసంవత్సరమున శంభుశివయ్యగారు కృష్ణమూర్తిగారు మహోత్సవమునకు దయచేయదలచి ప్రజలను ప్రార్థించుచుట్లు కరపత్రములను పంచినవిషయము ముందే చదివియుంటిని. వీరలకరపత్రములలోని విషయమును గూర్చి కలదు. "ఉత్తరరామేశ్వరమను ప్రసిద్ధిజెందిన మహాక్షేత్రములోని దొరరంగంపెల్లె తాలూకుదారు స్టేట్ జిల్లా సంస్థానాధిపతులచే ఏర్పాటుచేయబడిన శ్రీరామేశ్వరమను పుణ్యస్థలమునందు రామలింగస్వామి ఉత్సవనిర్ణయము" ఈవిధముగా కరపత్రమును బంచిరను ప్రభుత్వమువారు వచ్చి సందుగా నొకరిని యేర్పాటుజేసి దారియాధిపత్యమున పంచాయతీనిర్ణయించిరి. దీనిద్వారా మహోత్సవము జరుగులాగు ౨౪-౧౨-౪౬ తేదీ ఆజ్ఞదయచేసిరి. పంచుల పేర్లు ఆజ్ఞాపత్రములో నిర్ణయింపబడినారు గా నున్నవని తెలియుచున్నది. పర్గీనాయక శ్రీయుత వెంకటేశ్వరరావు దేశపాండ్యా మత్తెదారు పట్టి ముకిరిబు కొందుర్గు వీరి యాధిపత్యమున ఆకారపు శంకరయ్యగారు (మొగిలిగిద్ద), కద్లె బసప్పగారు [కర్దాపునగరు], చవ్వారం మాణెయ్యగారు, తాలిక్ రామిరెడ్డిగారు, [షాదునగరం] పంచులు శ్రీయుత కొత్తప్ప పట్వారీగారు పంచులు వీరుగాక వీరిపై శ్రీయుత కృష్ణారెడ్డి గిర్దావరు సాహెబుగారు నిగరానిగానుండునట్లు యేర్పాటుచేసినసంగతి తెలియుచున్నది. "రామేశ్వర క్షేత్రంబున పంచుల యాధిపత్యమున మహోత్సవము విజయముగా జరుగునని" సంతోషించి కొన్ని గ్రామముల లోవున్నదే చాటి పడెను. ఈసంగతి విని యిరువురే పూజారులభీతిచే దమపన్నుగడ యంతయు వ్యర్థమయ్యెనని దొర రంగంపెల్లె గారితోగలసి నాలోచించి యాదినము సాయం

త్రమే యిందుకుదాహరణముగా మరియొక రాజ్యము ప్రభుత్వము వారినుండి లేకలిగిరి. ఇది ఒక లేడివార్త.

దొరగారిజవాను పంచులతో

"మీరాముఖము నేబడెనా"యనుట

౭౮-౫-౪౭ తేది యింగ్రేజు ౪ గంటలకొలను శ్రీరామలింగేశ్వరాలయములో శ్రీయుత గిర్దావరుసాహెబుగారి సన్నిధినిపంచులుగూర్చొనియుండగా దొరగారు పంచుల క్షేమసమాచారముగా తీసికొనివచ్చిన పొంకములు వినిపించి వారియంగీకార సూచకము సంతకములనుగైకొన నొకజవానును దొరగారుపంపగావచ్చినపొంకముగా గిర్దావరుసాహెబుగారి చేతికొసగెను వారు దానిని చదివినవెంటనే పంచుల చేతికీయలు గైకొనబడెను. పిమ్మట అప్పగించుటకై తీసికొని జవాను "మీరాముఖము లింకనల్ల బడెను" నిదాయని పంచులనాక్షేపించెను. దొరగారు పంచులకు ప్రత్యేకముగా చెప్పిన పొంకములలోకూడ పంచులతోకలసి మహోత్సవము జరుపులాయననే యున్నటుల సంగతి తెలియుచున్నది. ఇందుకుపంచులు సమ్మతించక తమతమయిండ్లకు కలుగులకేగిరి.

కొరరగంపిల్లెగారి యాధిపత్యము

గుత్తాలు

ఆదివము సాయంత్రమే ఆలయమునకు సమీపమునకుండుకొలను, పార్వతిదేవికవ నుండు గుండము, మాలగడప హర్రాజు గావింపబడెను. కలాలి, కసాయి, జూదము మరియు సర్కసు, నాటకశాలలు యితరముకొణముల నుండి రాబడు రుసుముకూడ హర్రాజు గావింపబడెను. కాని శ్రీరామలింగేశ్వర సన్నిధినుండు ప్రమొక్కుబడుల డబ్బీమాత్రము హర్రాజుకొనటుల సంగతి తెలియుచున్నది. ఒరగు వెండి వగలు మొక్కుబడి పశువులుకొనుకలు వివిధ నాడిబ్బీకవెను వచ్చుచుండును ఈడిబ్బీమాత్రము హర్రాజు ఎందుకుకాలేదో!

మహోత్సవపు యింతేజాము

మొంగిలిగిద్ద పోలీసుస్టేషనునుండి ముంతజాసాహెబుగారు ఉత్సవమునకు దయచేసియుండిరి. పోలీసుయింతేజాము మాత్రము ప్రశ్నముగానుండెను. ఇట్టియింతేకలహములలో ఉత్సవమునందించుకంతయు అల్లరులు గావింపబడలేదు స్వామియాలయముకడనుండు కొలనుకు చతుర్దిశల పెద్దగాండ్లుండ పలపినదిగానుండెను. ఉత్సవమునకై యరుదెంచిన ప్రజలాకొలనినీటినే త్రాగుచుండెదరు ఇందుచే రాత్రిసమయమున జనులకుమిక్కిలి కష్టముగానుండెను. ఆలయమునకు చతుర్దిశలందుగల మండపములందు భజనసంఘమునకుబదులు హిందూముసల్మాను సహోదరులచే ఉత్సవసంబంధముగు సలహాలు పంచాయతిపనిసాక్ష

రములు గావింపబడుచుండెను. ఇందుచే చుట్ట, సిగరెట్టు, బీడీమొదలగువాని కించుకంతయు కొదవలేక యల్లరులుమాత్రము మిన్నందుచుండెను. దొరగారిపోష్య వర్గముమాత్రము జాతరలో విధివిరామములేక యింతేజాములోవచ్చుచుండిరి. రాముమరియు ఫల్గుణస్నలయందు నాటక, షర్కసుశాలలయందు మాదితప్పనిలిసులచే రొక్కముకదలకుడనిపొచ్చరించుట యేగాక పైగా స్వామికేమయిన రుసుముసమర్పించుకుండా యని పరోక్షముగ ప్రశ్నించుచుండిరి.

బొమ్మలమకొణపు వారలమొల

దేవాలయపు ప్రథమద్వారమున కించుకదూరమున బొమ్మలదుకాణములుండుట దాదాపు ౪౦ సంవత్సరములనుండి వాడుకయైయుండగా నేడుకారిస్థలమున మిరాయిదుకాణములు బడియుండుటజూచి యిట్టియక్రమపద్ధతికైతమరాడు యాదాయమునకు లోపముగలుగునని వగచిరి.

రథభగ్నము. శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి రథమునువిడిచి యాలయమున కరుదెంచుట

రథోత్సవదినమున సాయంత్రము అంబాడి స్త్రీలు స్వామిగారిరథముపైనెక్కి యక్రమట్టి జాజాచే రథమునంతయు నలంకరించిరి రాత్రి గదము జయజయధ్వానములచే శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి రథరోహింపజేయగా లాగబడెను దొరరంగంపిల్లెగారి పెంటులో వేశ్యలగానాభినయములు జరుగుచుండెను. ఏదమమాత్రము పల్లాంగుమూరము పోయినపిమ్మట తెటాలునని లిఖిపోయెను ప్రజలులాగుటమానివేసిరి. రథమునకెదుట భజనసంఘ మొక్కటికూడలేకుండెను ఒకటరెండు తారామండలములు పెండుమూడు చిచ్చుబుడ్లు, ౨-గ పగలుదివ్వెలు కొల్పబడెను పిమ్మటరథము నటునుంచి స్వామిని యాలయమునకు ప్రవేశపెట్టిరి ప్రజలలోమాత్రము గుసగుసలు నేర్పరుపెక్కులు బయలుదేరెను. ఇదేమన్యాయము. రథమునటనైచివట్టిస్వామిని తేచ్చునాయనువారును ముందేమికీడుమూడునున్నదో శాంతిగావలెననువారును రథము చెడినప్పుడు బాగుచేయుశక్తి వీరికిలేదాయనువారును దేవునియాదాయ మెటుబోయుచుండెనువారును పలువురుపలువిధముల ముచ్చటించసాగిరి. ఈరేటి మహోత్సవమీలాగునువున్నది శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి రానున్న సంవత్సరమెట్లుజరుపుకొనునో తెలియదు.

మృత్యుంజయ వేణుగోపాల
భజనసంఘము

రైల్వే బస్సులలో కష్టాలు

ఈబస్సులగురించి ఒక ప్రయాణీకుడు గోలకొండపత్రిక ౧౧౪సంపుటము ౭౮వసంచిక ౪వపేజీలో ప్రజలకష్టనష్టము లెరింగి వ్రాసియుండుట మహోశ్లాఘనీయము. వారి యనుభవమైననేకాక నాయనుభవములోగూడ నిట్టిసందర్భములే తటస్థించినవి. పై ప్రయాణీకుని చిన్నయాటలను ఒలవంతముగా గైకొని మోటారుపైవేసి కూలి పుచ్చుకొనిరేమోకాని నా చిన్నమూట నొకదాని నాస్వారి సమయమందు మోటారుపైవేయక వద్దమంచుకొనికూర్చున్నందులకే స్వారీకమయమందర్ధణా, దిగిపోవునపుడర్ధణా నిరర్థకముగా బలవంతముగా గైకొనిరి.

అదట్లుండనిమ్ము.ఇంకొకవిషయము గూర్చిహాడవలయు. ఆదిలాబాదునుండి నైజామాబాదుకు క్రమేణ మోటారులు నడుచుచున్నవి.ఒకప్రయాణీకుడు ఆదిలాబాదునుండి నైజామాబాదుపోవలెనన్న రచోట్ల బస్సులనెక్కి దిగవచ్చును. ౧ఆదిలాబాదు—నిర్మల్.౨ఆర్మూరు ౩నైజామాబాదు సదరుప్రయాణికునివెంట ఒక౧౦ మూటలుండునేని స్వారిఆవునపుడు ఆదిలాబాదులో మూటలనెక్కించుటకు పది అర్ధణాలు అయిదణాలు—పిమ్మటనిర్మలులో ఒకమోటారు నుండిమ్మూటలదింపుటకుఅయిదణాలు యింకొకమోటారునెక్కించుటకు అయిదణాలు. ఆపిమ్మటఆర్మూరులో నిదేకూడిక, ౧౦అణాలు.ఆటుతర్వాత నైజామాబాదులోదింపుటకు ౫ అణాలున్నట్లు మొత్తము (౧-౧౪-౦) లగీజు పన్ను మొదలగునవిగాకనే అవసరముగ వ్యయమగును. ఇట్లుకతివతర్దమగు కూలీలను గైకొనికూడా మూటలవజాగ్రతపరతురు, అనగా పొరలించుట,రొుత్తమైమటలోనే మూటలకు ప్రాణములున్న పరమపదమధిష్ఠించును కాబట్టి అందున్న ఆత్యవసరపువస్తువులెన్నియో శిథిలమగుచుచెడిపోవును. ఆక్కరకురాకుండ నిపుడు. మోటారువారిలకే ఈకారణ మరయుటకుగూడవీలుండదు, మాటాడనీవరు. యీ విషయములో నొకవర్తకుడుదొర్తగస్తుడే వీరిపైయుక్తపూసాచేయ పెళ్లించినటుల దెలిపియుండెను. కానిపిమ్మటయేమాయెనో తెలియదు ఈ నైపుణ శ్రద్ధవహించుటలేదు, ఇకముందు ఈఒలరక్తరపుపన్ను కూలీలు న్యాయశాస్త్రపద్ధతిగా మాన్పుటకు శ్రద్ధాపరులై జనులనష్టంష్ట బాధ్యతలనుండి పారంగతుల జేయు మహనీయులను ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు
దరిపల్లి లక్ష్మయ్య

తెలంగాణా వార్తలు

సిరిసిల్ల రివిజన్— రైతుల రాజీనామాల తెగింపు

[విలేఖరి]

సిరిసిల్ల, ౨౮-౩-౧౯౩౭

కాలమానము

మాఘమాసములో శుక్లపక్ష మెల్ల వర్షములు ఫాల్గుణమాసములోకూడ శుక్లపక్ష మెల్లవర్షించి ఒకరోజపక్షమున చేసినది— ౨౦-౩-౧౯ వ తేదీనుంచి నేటివరకు వర్షములు కురియుచున్నవి— దీనివలన పల్లవిధవర్షము తో చెప్పరమ్మను నాలి. సిరిసిల్ల తాలూకాలోని కొదురుపాక, చీర్లవంచ, [illegible], మానాలపల్లెలో పెద్దవడగళ్లుపడి పొలములలోని పంటలపై పూర్తి శేషం కాకుండనని పటేలుపట్వారీల రిపోర్టులవల్లను, రైతుల దరఖాస్తులవల్లను తెలియుచున్నది— [illegible]పేట వేములవాడ, పాత [illegible] గ్రామాలలో జొన్నలు వడగండ్లు పడి పాడైనవి—

సామాన్యముగ అన్నిచోట్ల వరిపైరు విడిచి పెట్టిరి— ఈవరకు [illegible] నేటికుదివారము, [illegible]. వర్షముకురియుచున్నందున బురదవలన కోయలేకపోవుచున్నారు— వర్షము వలన ఎన్నిరకముల నష్టములు ఏర్పడునో [illegible] రైతులందరు వడగండ్లభయము చే భీతిల్లుచున్నారు—

పదునైదురోజులనుండి వర్షకాలముగ తోచుచున్నది— చలిగూడ వీచుచున్నది— వర్షాకాలమువలెనే ఉన్నది. మెరుపు [illegible] తోచుచున్నది—

జమాబంది

సిరిసిల్లలో జమాబంది ౨౫-౩-౧౯౩౭ తేదీ నుండి ప్రారంభమైనది— రివిజన్ వలన భూమార్పులు కలిగినవి— ఖుష్కీలోతరి, [illegible] భూమి నీటిపన్ను విధించబడినది— రైతుల దరఖాస్తులకు అంతము లేదు— ఈ వడగండ్లనుంచి పంటలు పోయి ఏడ్చుచున్న రైతులకు కష్టములే వచ్చినవి— రైతులు రాజీనామాలివ్వదలచుచున్నారు— జనులకు తిరిగిరావలసిన సేవకోవా [illegible] సాధనము లేదు— అని వగచుచున్నారు—

గాలివానలవల్ల నష్టము

[విలేఖరి]

జోగిపేట: ౨౬-౩-౧౯౩౭

ఓంకార బాలభక్త సమాజమువారు మానవ సేవచేయదలచి ఈశ్వరసంకీర్తనలతో పాటు మద్యపాననిషేధము, అహింసమున్నగు నీతిదాయకములగు కీర్తనలు పాడుచు భజనలువచ్చు [illegible] మాన్పదలచిరి. కాని పూర్వాచారపరాయణులగువారు కొందరు—అసూయాపరులై [illegible] వ్యతిరేకముగా [illegible] మాంసభక్షణము, మద్యపానము చేయవచ్చునని బోధించి [illegible] దేవాలయములు భగవత్ప్రార్థనకొరకు నిర్మింపబడినవి కావా. ప్రజలకుబోధించుటకొరకు గాదని, పైసమాజమువారితో వాగ్వివాదములు సల్పదలచిరి—

మహాశివరాత్రి నాడు జరిగిన రుద్రయాగము మహోత్సవమును జూడవచ్చిన జనసమూహములో కొందరుకల్లుతాగి ఒండొరులుకొట్లాడుకొని అల్లరిచేయుచుండిరి— పోలీసువారు వారిని పట్టుకొనిపోవుచుండగా బాలభక్త సమాజమువారు జూచి [illegible] జన సమూహమునకు అహింసమద్యపాననిషేధకీర్తనలు పాడి వినిపించినతో కొందరు బాగుపడవచ్చునని తలంపుతో వాటిమధ్యవనున్న శ్రీ జోగినాథగ్రంథనిలయములో పైకీర్తనలను పాడి వినిపింపగా సుమారు [illegible] మంది మద్యపాన [illegible] కారులైనారు— ఇట్లేమహాశివరాత్రినాడు [illegible] మాని ఏతత్కీర్తనలు పాడుచు గ్రామములో తిరిగి ప్రచారము సల్పిరి— ఈ సంఘమువారు చేయుచున్న కృషి అత్యంత ప్రశంసనీయమేగాక ఇతరసంఘములకు మార్గదర్శకమైనది.

కాలమానము

ఇచట యేడెనిమిదిదినములనుండి అధికమైన గాలివానలతో వరిపైరులనష్టమేగాక, చెట్లు విరిగి ఇండ్లపైకప్పులైన ఎగిరిపోయినవి— జనులకు చాలనష్టముకలిగించెను— కాని ప్రాణాపాయము మాత్రము కలుగలేదు—

సనాతనుల గుసగుసలు

[గూఢచారి]

ఆలేరు ౬-౪-౧౯౩౭

యీమధ్యనే ఆంధ్రనాయకులు, ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥ కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారు, మ॥ రా॥ సురవరము ప్రతాపరెడ్డి గారు, మ॥ రా॥ బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు మొదలగుపెద్దలు ఆంధ్రోద్యమప్రచారముప[illegible] [illegible] గ్రామమునకు వేంచేసినసంగతులు గోలకొండపత్రికయందు ప్రకటించిన సంగతి పాఠకులకు విశదమే కదా— సమయమున [illegible] వైశ్యులు, ఇతరనాయకులుగూడ వచ్చి పాల్గొనిరి— ఉపన్యాసాంతరము సభికులు చాల సంతోషించిరి— కాని పిలిచిన సభికులని కొందరువైశ్యులు, విద్యావిహీనులు, ఛాందసులు గుసగుసలు ప్రారంభించిరి— ఈగుసగుసలరాయుళ్లుఏమంటారంటే, మేము చేయు గ్రంథాలయభవన నిర్మాణమందు అందులో ఉపన్యాసములు కార్యక్రమమంతయు, సనాతనధర్మమునకు భంగముకలిగించును అని దేశదేశములు తిరుగుచు జీవనోపాధికొరకు హరికథలు చేసి వెళ్లిపోయిన హరిదాసుగారిచే ఒకపత్రము వ్రాయించి అంగీకారసంతకాలు చేయించుకొనుచున్నారు— అందులో వ్రాసినసంగతులు అన్ని అసత్యమైనవ్రాతలు, కొన్నాళ్లనియంత్రణం వెలాయించి ఆనేకము లైనచిక్కులు కలుగజేసిరి— ఏకమత్యములో సోదరభావముగా నడుచుచున్న ఈజనమండలిని రెండుచీలికలుగా చేసిరి— ఎవరైన సంస్కారవివాహము చేసుకుంటే భంగముకలిగించిరి— వైశ్యులలో ఎవరైనను చనిపోయిన ఎవరుముట్టుకొనరట— అయింటివారింట్లో దొంతుకపోయి దహనము చేయరాదట— ఈ పూరిలో ఒకపురోహితుడుండగా ఇతనివలన కొన్నిలోపాలున్నవని మరిఒకరిని తీసుకవచ్చిరి— కొత్తవారిని పిలుచుకుంటె పూర్వపురోహితునితోటి వివాదము— అయనకుఇష్టమువుచ్చి ఇచ్చి కొత్తవారితో చేయించుకోవలెనట— లేకపోయిన అకార్యము భంగము—

వసరపండుగలకు అమ్మవారలకొంటిపే ఒక సనాతనుడు మేకపోతును బలిఇచ్చుచున్నాడు ఇదియన్నిటియు సనాతనులధర్మమే నా! గ్రామసోదరులారా, అసత్యమైనవ్రాతలు నమ్మకండి మీరు అందులో సంతకాలుచేయకండి— మన కుకావలసినది ఏకమత్యము, సంస్కరణము, ప్రజాసేవ— సనాతనులారా, వీటికి సరియైనజవాబుఇవ్వండి— ప్రజలకు మసిపూసి మారేడుకాయకట్టకండి—

ఆర్య సమాజ హవనము

గృహ ప్రవేశము

మక్తల్ రాజపేట ౧-౪-౩౭

బుధవారమునాడు కోటేశ్వరని ఆర్యసమాజమువారు ౩ గంటల రైలులో ప్రయాణమై మక్తల్ రాజపేటకు పోయిరి. గురువారమునాడు ఉదయము [illegible] హవనము జరిగెను. వైదికరీతిప్రకారము [illegible] గంటలకుసమాప్తి అయినది. కొండకో [illegible] జరిగినది. తిరువాత మధ్యాహ్నము ౨గంటలనుండి భజనోపన్యాసము జరుగగా, అపూర్వపెద్దలువచ్చి మక్తల్ అను పండితాయమన్న గుప్తగారి [illegible] ములో ౩గంటలనుండి ౬గంటలవరకుజరిగినది. భజనలో సుమారు౫౦౦జనులు పాల్గొనిరి. ఈ రకసోదరులు [illegible]. ఆనాటిరాత్రి తురక సోదరులువచ్చి మాఇంట్లో కూడా భజనజరుపవలెనని కోరగా, ౯గంటలనుండి ౧౧గంటలవరకు భజనజరిగినది.

ప్రముఖులు—

పండితులగు కృష్ణారావు, రఘునాథసింగు, చంద్రయ్య, రఘురాములుగారలు పాల్గొనిరి.

ఇట్లు విన్నవించు
ఓబులగంటి అర్జునయ్య.

భారత వర్తక పారిశ్రామికసంఘము

క్రొత్త కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నిక

క్రొత్తఢిల్లీ, ఏప్రియల్ ౯

భారతీయ వర్తక పారిశ్రామిక సంఘమువారు సర్ రహీంతుల్లా చినాయిగారిని అధ్యక్షునిగాను, జంషెడ్ మెహతాగారిని ఉపాధ్యక్షునిగాను ఎన్నుకొనిరి—

లాలా శ్రీరాం కస్తూరిభాయి లాల్‌భాయి, బి-దాసు లాల్‌చందు హీరాచందు. సి. ఎ. మెహతా దహానుకర్ ,పదంపత్ సింఘానియా, దివాన్ బహదూరు రత్నసభాపతి మొదలగువారలనిరంజన కర్నాడ్, డి- యస్- భూమ్, సర్దారు సోధా మున్నగార్లను కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగాను, బి- యన్- సేన్, ఏ-యల్- ఓర్ వారలను కోశాధిపతులుగాను ఎన్నుకొనిరి—

మా. ఘ. వ. నైజాం స్టేటు రైల్వే

హిందూ—మహమ్మదీయ భోజనవసతుల నేర్పాటుచేయుగుత్తలు.

౧. భోజనవస్తువులు మిఠాయిలు మొదలగునవి ఈ రైల్వే స్టేషనులలో అమ్ముటకు టెండర్ పద్ధతి అవలంబించబడినది

టెండర్లున్నవి వాటివిషయమైన పూర్తివివరములు యీ క్రింది సంతకము చేసినవారివద్ద బడయగలరు టెండర్లు యిదివరకు యీ విషయమున పరిచయముగలవారివన్ని తాన—[illegible] వారికిమాత్రమే యివ్వబడును

౨. హిందూ ముసల్మానులకు వేరువేరుగా అమ్ముటకు ఈ రైల్వే [illegible]గా చేయబడును ౭౦౦ [illegible] స్టేషనుకు ఒక్కొక్క కరణ్ర్ట్ కావలయును—

౩. టెండరు ఫారములకొరకు దరఖాస్తులు వెంటనే క్రిందిసంతకము చేసినవారికి పంపవలయును. టెండరు 19 వ ఏప్రిల్ తారీఖునగాని అంతకుముందుగాని చేరవలయును

సికింద్రాబాదు
7 ఏప్రిల్ 1937

హెచ్ ఎ. వాట్‌ వైట్
ఛీఫ్ కమర్షల్ యాజెంటు, మేనేజరు

సెలవు

ఏప్రిల్ సోమవారము శ్రీరామనవమి పండుగ యగుటచే పత్రిక సెలవు పడెను.

వ్యవస్థాపకుడు.

గోలకొండ పత్రిక

ధాతనామ సం॥ర చైత్ర శు॥ ౫

గురువారము

రాళ్లవానలనష్టము

గత వారమున అనేక ప్రాంతములలో రాళ్ళవానలు పడిన విషయమై ఘోరములైన వార్తలువచ్చుచున్నవి. బాగాత్, మెదక్, నల్లగొండ, కరీంనగరం జిల్లాలలో చాల గ్రామములు ఈ అకాలవర్షముచే ఎంతోనష్టమునకు గురియైనవి. రాళ్ళవానలచే గాకున్నను, అకాలమందు వచ్చినదగుటచే సామాన్యకవర్షమైనను అదిలాబాదు, వరంగల్లు, నిజామాబాదు, నాందేడు, పర్భిణీ స్థలాలలో నష్టముకలిగించినది. అట్టి రాళ్ళవానలు మహబూబాబాదు, సిరిసిల్ల, అందోలు, మెదకు, జనగాము, భువనగిరి తాలూకాలకు విషాదకరములైనవి.

ఈ వానలచే నిర్దిష్ట ప్రాంతమందు రైతుకు పలు విధముల నష్టముకలిగినది. మొట్టమొదట కోతకు సిద్ధముగవచ్చియున్న అతనిపంటలుపాడైపోయినవి. రబ్బీ ఆబీ పైర్లు నష్టమైనవి. నూతనసంవత్సరాదిని అతనికంట్లకుపంటుగగాక "ఎంగిలిగా" గోచరింప జేసినవి. ఇంతటితో పోలేదు. వ్యవసాయమునకు వెన్నెముక వంటిదగు అతని పశుసంతతికిగూడ నష్టము సంభవించినది. సెద్యపుపశువులుగాక గొర్రెలు, మేకలు వందలు వందలుగ నశించినవి. వ్యవసాయకునికి ఇట్టి సంపత్తులో సహాయముచేయవలసిన అవసరమును నిరూపించు ఈ వ్యాసములో చెల్లు, సస్యలు, మనుష్యుల వినాశమునుగూర్చి చెప్పుటకు స్థానములేదు.

వ్యవసాయకునికి సంభవించిన ఈ నష్టమును ఎవరుభర్తి చేయవలెను? సంఘమునకు ఉపకారియగుటచే అతనినష్టమును సంఘమే భర్తిచేయుట విధ్యము. సంఘమునకు ప్రభుత్వము ప్రతినిధియైయున్నదిగనుక ప్రభుత్వమువారిప్పుడు రైతుకు సంరక్షించుటకు పూనుకొనవలెను. ధర్మప్రభువులగు మన మ. ఘ. వ నిజాం సర్కారు ప్రభుత్వమువారు గతసంవత్సరములో అనేకసందర్భములందు రైతు సంఘమునకు వెన్నెముకయనితలచి, అతనికిఆర్థికస్థితి నాదుకొనుటకు, క్షామకాలము నాదుకొనుటకును పైరనష్టములనాపుకొనుటకును ఎన్ని మోమాషీలను చేసియున్నారు. అదేదయను ప్రభుత్వమువారిప్పుడుకూడ చూపగలరనినమ్మవచ్చును.

కాబట్టి ఆదాయశాఖాధికారులు ఆయాజిల్లాలలో ఈఅకాలపు శిలావర్షముచే గలిగిన నష్టములను వెంటనే విచారించి తెలిసికొని గరీబులగు రైతులకు కాలము మించకముందే ప్రయోజనముండునట్లు మాఫీల నొసగుటకై ఏర్పాట్లు చేయవలెను. మాఫీలవలన ప్రయోజనము అన్నివిధముల నోరులేని దరిద్రకర్షకునికి తప్పక లభించునట్లు ఏర్పాటు చేయబడవలెను. రైతుకు ఈసమయమున తోడ్పడుటకు ఒక్కమాఫీలేచాలదు. కాబట్టి ఇతరసమయములలోకంటె చౌకగా రైతునకిప్పుడు తకావి ఋణముల నిప్పించుటయు, అట్టి ఋణములవలని ప్రయోజనముసూడ, దరిద్రకర్షకులకు ఎక్కువగా లభించునట్లు జూచుటయు చాలముఖ్యము.

శ్రీనిజాం ప్రభువుగారికి నజరానాలు

హైదరాబాదు: ఖుర్దాదు ౮:—

నవాబుమిర్జాయార్జంగు బహద్దురుగారు ప్రజాశాఖ మరియు న్యాయశాఖలమంత్రిపదవిని స్వీకరించినసందర్భమునను నవాబుజీవన్‌యార్జంగుగారు ప్రధానన్యాయమూర్తిపదవిని స్వీకరించినసందర్భమునను మరియు కర్నల్ మొహియుద్దీన్ అలీఖాన్ గారు సర్ఫేఖాసుముబారకుయొక్క నజంజమాయతు అధ్యక్షపదవిని స్వీకరించినసందర్భమునను శ్రీనిజాంప్రభువరేణ్యని సమర్పించుకొనిరి.

కర్ణాటక విద్యావిషయక సంఘము

హైదరాబాదు: ఖుర్దాదు ౮:—

గత ౬ వ తేది ఖుర్దాదు ౧ వ తేదినాడు శ్రీయుత ఎస్. కే. అయ్యంగారిఅధ్యక్షతన, రాజా శ్రీనివాసారావు కౌర్యాన్కర్ గారి గృహమునందు కర్ణాటకుల విద్యావిషయక సంఘపు సమావేశము జరిగినది. శ్రీయుత జనార్దనరావు దేశాయి గారు సంఘోద్దేశ్యములవివరించుచు, ఈ సంఘములో సభ్యులుగా చేరగోరువారు తమ పలుకుబడితో ఈసంఘోద్దేశ్యములు నెరవేర్పగలుగువారును, పాఠశాలభవననిర్మాణమునకై ౫౦ వేల రూపాయిలు విరాళము ప్రోగుచేయుటకు తోడ్పడువారునైయుండవలెనని తెల్పిరి అట్టి షరతుల అంగీకారముతో ఈదిగువవారు సభ్యులనెన్నుకొనిరి

అధ్యక్షుడు, శ్రీయుత బి. జి. చిన్మలిగి ఉపాధ్యక్షుడు, రాజాశ్రీనివాసరావు కౌర్యాన్కర్, బి ఏ, బ్యారిష్టరు కార్యదర్శులు, శ్రీయుతరామాచారిగారు వకీలుహైకోర్టు మరియు శ్రీయుత జనార్దనరావు దేశాయిగారు హైకోర్టువకీలు. కోశాధిపతి డా॥ ములుక్కుటి. సభ్యులు, శ్రీయుతులు చందావర్కర్, ప్రొఫెసరు సీతారాంరావు, డాక్టర్ బాదామి, గోపాల్‌రావు, పి. కిషన్‌రావు, నారాయణరావు, గిరిరావుదేశాయి, స్వామిరావు, బాపురావు దేశపాండ్యా, కృష్ణాచారిగార్లు.

భవనము కూలుటచే గొప్ప ప్రమాదము

హైదరాబాదు: ఖుర్దాదు ౬:—

ఈరోజు సాయంత్రము గం ౫ ఆవేళ ప్రమాదము సంభవించెను. ఆసమయము కోఠీ ఆవరణలోనున్న యొకభవనము నిర్మించుచు కొందరుకూలివాండ్రుండిరి. వానవర్షమువచ్చుటచే అభవనముక్రిందికిపోయిరి. అభవనము అకస్మాత్తుగాకూలుటచే లోపలివారు లోపలనే అణగిపోయిరి ౯ మందినిబయటికితీయబడెను. వారికి లఘుగాయములు తగిలియుండెను. భవనముక్రింద ఎందరుండిరో ఈరోజు తెలియలేదు. గాయపడినవారిని ఉస్మానుజాహి వైద్యశాలకు చేర్చిరి

ఖుర్దాదు ౭:—

ఈరోజు పైవారిని అఫ్జల్‌గంజు వైద్యశాలకు చేర్చిరి. వీరిలోకొందరిస్థితి ప్రమాదకరముగానున్నట్లు తెలియుచున్నది ఈరోజు భవనములో ఒకబాలునిశవముదొరికినది. మొత్తముగా చనిపోయినవారు ౧౦ మంది వీరిలోఇద్దరు స్త్రీలు ఒకబాలుడు.

మోతీమహలుదురంతరము

సహాయపడినవారికి బహుమానములు

హైదరాబాదులో మోతీమహలుదురంతసందర్భమున సహాయపడినవారికి ప్రభుత్వపక్షమున, రైటుఆనరబుల్ నవాబుసర్ హైదర్ నవాజ్‌జంగుబహద్దురు, ప్రధానామాత్యులవారు బహుమానములనందిచ్చిరి ౧ అక్రమ్ పుల్లిసా బేగం, ఎక్సైజ్ అహమదు, వెంకటస్వామి సయ్యదు ఈమాం. నర్సింహులు, గులాం అబ్బాలి. అబ్దుల్‌ఖుద్దూస్ మరియు హరదాసు గార్లు బహుమానములు పొందినవారు.

బందోబస్తునిరీక్షణము

ఈసంవత్సరము బందోబస్తుట్రెయినింగుకొరకై, ఆసిఫాబాదు డివిజనురెండవమండలాధికారియగు మౌల్వీమీరా హుస్సేనుఅలీఖాన్ గారిని మరియు అహమదాపూరు తాలూకాదారియగు మౌల్వీమీర్ ముస్తఫా అలీగారినినియమించిరి.

రోడ్డునిర్మాణము

హైదరాబాదు: ఖుర్దాదు ౬:—

రాయచూరునుండి దేవదుర్గవరకు రోడ్డునిర్మాణమునకై ప్రభుత్వమనుమతి ప్రసాదింపబడినది దీనికై సుమారు మూడున్నరలక్ష రూపాయిలువ్యయము. ఈరోడ్డునిర్మాణమువలన రాయచూరునుండి పోరంపూరునకు రాకపోకలేర్పడును.

నిర్బంధితుల పలాయనము

హైదరాబాదు ఖుర్దాదు ౭:—

కారాగారము కేంద్రస్థానమందున్న ఇద్దరునిర్బంధితులు చికిత్సకై ఉస్మానియా వైద్యశాలకు పంపబడియుండిరి. వారుసమయముకనిపెట్టి పలాయనమైపోయిరి తిరిగి కొలదిరోజులలోనే వారు దొరకునందు నిర్బంధితులైరి.

దొంగనోట్ల అభియోగము

దొంగనోట్లఅభియోగములో నేరస్థులగు కిషన్‌లాలు, యజ్ఞనారాయణ, రామసింగు జగన్నాథప్రసాదు, బుచ్చయ్య మరియు వర్ధరాజులు తమజమానతుల ఒప్పగించి అంతరానవిడుదలపొందిరి.

విషముదాపిన అభియోగము

హైదరాబాదు, ఖుర్దాదు ౫:—

కేశవులు, ముత్యాలు, డాక్టరులక్ష్మయ్య, నేరస్థులుగగల విషముదాపినఅభియోగము హైకోర్టులో జడ్జీలసమక్షమున విచారణచేయబడి ముత్యాలువిషయములో రుజువుకాకపోవుటచే విడుదలచేసిరి మిగతవారికిమరణశిక్ష విధించిరి. ఈఅభియోగము సవరణకొరకు "జస్టిసుముత్తి"కి సమర్పించిరి, అక్కడమాత్రము నిర్ణయము జరుగలేదు. అందువలన నేరస్థులు జ్యుడిషల్ కమిటీలో మురాఫాచేసిరి. అందువారు హాష్ఠింయార్జంగు బహద్దురు, నవాబుసరాజ్ యార్జంగుబహద్దురు, మరియు రాయ్‌విశ్వేశ్వరనాధ్ గార్లసమక్షమున విచారణకుతేబడెను బొంబాయినుప్రసిద్ధన్యాయవాదియగు మిస్టర్ ఆజాదుగారు కేశవులుపక్షమునను, హైదరాబాదులో కొన్నిఅభియోగములందు ప్రసిద్ధిగాంచిన మౌల్వీముర్తుజా అహమదు అన్సారిగారు డా॥ లక్ష్మయ్యపక్షమునను పనిచేయుచున్నారు ప్రభుత్వపక్షమున మౌల్వీముర్తుజా అహమదుఖాన్ గారును, కేశవులుపక్షమున మిస్టర్ ఆజాదుగారు వాగ్వివాదములు జరుపుచున్నారు.

హత్యాభియోగము

హైదరాబాదు: ఖుర్దాదు ౯:—

జె. ఏ జెన్నింగు. నేరస్థుడుగానున్న హత్యాభియోగము గత ౬ ఫసలీ ఖుర్దాదు ౩ వ తేది జడ్జీలసమక్షమున మౌల్వీఅబుసయ్యదు మిర్జాగారిచే విచారణ ప్రారంభించియున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమున మౌల్వీసయ్యదు మహమ్మదుసిద్దిఖల్లాగారు మరియు నేరస్థుని పక్షమున మౌల్వీముర్తుజాఅహమదుగారును పనిచేయుచున్నారు నేరస్థునికి నేరారోపణము వినిపింపబడినది నేరస్థుడు నేరమును అంగీకరింపలేదు ఈఅభియోగములో ౫-౬ గురు సాక్ష్యులవాఙ్మూలములు తీసికొనబడినవి. నేరస్థునిపక్షమున మౌల్వీముర్తుజాఅహమదుగారు ఈదిగువవిధముగ చెప్పుకొనిరి.

"నేరస్థునిని మొదటనే రెండువేలరూపాయిలపై విడుదలచేయబడియుండెను. కాని నేరస్థునికిఆస్తిశక్తిలేదు. జమానతువిడుదలకై యివ్వబడు ఆజ్ఞ వినోదమునకుగాక ఆఆజ్ఞనుండి నేరస్థుడులాభముపొందుటయనిఎరిగినవిషయమే నేరస్థునిశక్తి ననుసరించి ఆజ్ఞాపించినగాని లాభమునుపొందజాలడు. ఇదివరలోనే జమానతుపై విడుదలఆజ్ఞ ఇవ్వబడినను లాభమునుపొందజాలలేదు."

దీనిపైన్యాయమూర్తిగారు ఆలోచించి రెండువేలకుబదులు అయిదువందలుచేసి జమానతుపై విడుదలఆజ్ఞప్రసాదించిరి.

మరణశిక్ష ఖాయం

హైదరాబాదు, ఖుర్దాదు ౫

నాందేడుజిల్లాలో చేరిన బ్రహ్మపూరి అను గ్రామములో సుభానాం మరియు బాపూరావు మధ్య శత్రుత్వ మేర్పడియుండెను. అందుచే గత ౫ ఫసలీఖుర్దాదు ౧౦ వ తేదినాడు బాపూరావు సుభానాంను కత్తితో ఎదుట రొమ్మునగాయపరచెను. తత్ఫలితముగ సుభానాం మరణించెను ఇంటియందున్న బాపూరావును అరెస్టు చేసి ఔరంగాబాదు సెషన్ న్యాయస్థానములో చాలానుపెట్టగా సెషన్ న్యాయాధికారియగు మౌల్వీమహమ్మదుల్లాగారు విచారణచేసి నేరస్థునికి మరణశిక్షవిధించి, ఉన్నతన్యాయస్థానమునకు సవరణకై పంపబడెను, అట, న్యాయమూర్తులగు నవాబు అస్గరయార్జంగు బహద్దురుగారు మరియు శ్రీయుత అక్కిరెడ్డిగారు దీనిని విచారణచేసి సెషన్ తీర్పును ఖాయపరచిరి.

శ్రీ విజ్ఞాన ప్రచారిణీ గ్రంథాలయము

మంథెన ౭ ౭-౪-౩౭ ఫ.

ఈగ్రంథాలయము వార్షికోత్సవము చైత్ర శు॥ ౧౩ ౧౪ ౧౫ తేదీలలో జరుపబడును. ... శ్రీయుత సురవరం ప్రతాపరెడ్డి బి-ఏ-, బి-ఎల్ (హైదరాబాదు) గారి అధ్యక్షతక్రింద ... నిశ్చయింపబడినది-

అందుకు ... ఆహ్వానసంఘ ... కార్యక్రమములకు ... కొరబడుచున్నది-

౧. శ్రీయుత కొండా వెంకట రంగారెడ్డి, వకీలు హైకోర్టుగారు

౨- శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావు, వకీలు హైకోర్టుగారు-

౩- శ్రీయుత బూరుగుల రామచంద్రరావు, వకీలు హైకోర్టుగారు-

౪- శ్రీయుత బూర్గుల రంగనాథరావు, వకీలు హైకోర్టుగారు-

౫. శ్రీయుత మందుముల నర్సింగరావుగారు

౬-. శ్రీయుత ఇల్లెందుల సీతారాంరావు ఎమ్-ఏ-ఎల్-ఎల్-బి గారు-

౭- శ్రీయుత ఖండవల్లి లక్ష్మీరంజనము, ఎమ్-ఏ, గారు.

౮- శ్రీయుత మాడపాటి వెంకటరమణాచార్యులు [కళాశాఖాధ్యాపకులు] వరంగల్లు-

ఇట్లు
గణపత్ రావు వకీలు
కార్యదర్శి.

ప్రభుత్వోద్యోగి గనుక గవర్నరుకోర్టును తీర్పు సమర్థనము

తిరుపతి ఏప్రియల్ ౧౧

మదరాసు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు శాసన సభ్యుల ప్రధానమంత్రిగాను సర్ కె- వి- రెడ్డినాయుడుగారు ... గవర్నరు ... ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కాంగ్రెసు ... సమర్థించుకొ నుచు ... కార్యము ... కాంగ్రెసు ... ఉద్యోగమును స్వీకరించిరి- ... గవర్నరు ... ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకులలో ... కొంత ... సహాయము ... ఆకాంక్షించరా?" అనిరి-

సభలో హరిజనులకు సమానస్థానము

నందివడ్డమాను శిశిరకాల

భావసం॥ ఫాల్గుణబ॥ ౯ (ప్రభాతి ౧౨వరకు పూర్వప్రకారము నందివడ్డమాను జాతరజరిగె ను- దేవతాకార్యములు యథావిధి నాచరించిరి- రథోత్సవసందర్భములో కవులుకవుపద్యముల ను స్వామివారి సన్నిధిలో గదివిరి- ప్రేక్షకులు తండోపతండముగా నుండిరి- ఈసంవత్సరము మంచిగజరిగినదని చెప్పుదురు- మూడు వేల్లు పంచమజనులకు అన్నదానము గావించిరి- హరిజనులకు సహ అన్నము పెట్టిరి- ఉత్సవముకాంత గాజరిగెను- మ॥రా॥శ్రీ టి మల్లారెడ్డి, అప్పారావుగార్లు శ్రద్ధతో పనిచేసినట్లుగా నుండెను- కాని నీటివసతిలేక్కువ సమీపమందుకో ... దాన్ని బావు చేసిన ... మరి యుత్సాహులందు జనులకై కొన్ని లాంతరులిడిపమలుంచె బాగుండును- ఈలోపములునుల్లి జాతరకు సవరణ చేయుదురుగాక-

ఇట్లు
యాత్రార్థి

ఆంధ్రబాలికలపాఠశాల—ప్రజల మొజ

[స్వకీయవిలేఖరి]

కొడంగల్ ౧-౭-౩౭ —

మహా రెమిమా లోకలుఖండు [జిల్లామహబూబునగర్] గారు ఇచ్చటికిదారాపై వచ్చియుండిరి- ఆంధ్రబాలికలపాఠశాల మహమ్మదీయుల గేరిలోయున్నందున అచ్చటినుండి బ్రాహ్మణగృహముల సమీపములోకి మార్చవలెనని హిందువుల అభిప్రాయములు తెలియుచున్నవి- పదవాన్యములుచాల ప్రియమైనవి-

వడగండ్లవానలు

(విలేఖరి)

బాంసెల, ౧౯-౬-౩౭ —

ఇచ్చట మొన్నటిగురువారము ౧౮ ఆర్ద్ర హస్త ౧౯౩౭ ఫసలీదినమున గాలితో రాళ్ళవానగురిసి ఒకచింతవృక్షము పురాతనమైనది- ధిడిపోయినది కాని ఎవరికేమియుహాని సంభవించనందులకెంతయో సంతసము- ఇంతవరకైన ఈవనమెందుములచే దినముదప్పక చిన్నవర్షములు విపరీతవాయువుతోగూడి కురియుచున్నవి-

ఈవడగండ్లవాయువుచే ఇచ్చటికిసమీపములోనుండు శేరుగొండ గ్రామమందు నొక టీనురేకులుగల గృహములో అల్లకల్లోలములు జరిగినవి-

పాముకాటు

ఇచ్చట ౧౩-౬-౩౭ రాత్రి ఒకపద్మశాలీయువతి సర్పకాటుచే మరణించినది-

ముప్పారిజననము

ఇచ్చటనొక కాపు స్త్రీకి ఇద్దరు ఆడుపిల్లలు ఒక మగబిడ్డవాడుజన్మించి మరుసటిదినము నొక స్త్రీశిశువు మరణించి మిగతయిద్దరుశిశువులు తల్లితోసహా క్షేమముగనున్నారు-

పంపాబాదు బాలికల పాఠశాలకు విరాళములు

పంపాబాదు ౪-౭-౩౭ ఫ

చ ౧౬ ఫర్వర్ది సన్ ౧౩౪౬ ఫసలీ గురువారం నాడు వెలువడినపత్రికలో "పంపాబాదు బాలికల ఉన్నతపాఠశాలయని పాఠపాటుచే అచ్చుచేయబడినది- అది బాలికల ప్రాథమికపాఠశాలమాత్రమేయని తలంచవలెను-

పాఠశాల స్థాపనతర్వాత చందాలువ్రాసిన మహాశయులపేర్లు యీక్రింద పేర్కొనుచున్నాను-

ఇదివరకు వ్రాసిన చందాలు రు ౨౧౦
శ్రీయుత రామకృష్ణారెడ్డి మొ॥ రు ౨౫
„ లచ్చిరెడ్డి మల్లారెడ్డి మొ॥ రు ౧౫
„ చింతలహనుమయ్య రు ౨౫
„ దమ్మాయిగూడెం వెంకటారెడ్డి రు ౧౦
మొత్తము రు ౨౮౫

పైమహాశయులకు కృతజ్ఞతావందనములు తెల్పుచున్నాను-

ఇట్లు
మల్లారెడ్డి

సిరిసిల్ల తాలూకాలో వడగండ్లచే ఘోర నష్టము

[విలేఖరి]

సిరిసిల్ల ౨౫-౬-౩౭

ఈతాలూకాలో పలుచోట్ల వడగండ్లుకురిసినవి ఇంకా మేఘములావరించి వర్షములు కురియుచున్నవి ఇంకా మేఘములావరించి వర్షములుకురియుచున్నవి ౧౫-౬-౩౭ నాడు సాయంత్రము ౫గంటలు మొదలు ౭ వరకు విలాసాగరం యల్లంతకుం, బొయినపల్లి, కరీంనగరం మొదలగు గ్రామములలో సాధ్యమైనంతటి గల వడగండ్లుకురిసినవి భూమికిరెండు జేనలు కురిసినవి చెట్లపైని పక్షులేకాదు చాలవరకు ఆకులన్ని ముణిగిపోయినవి. చేనులలోనిపత్తంలంతరించినవి గొర్రె మేకలు లెక్కలేకుండపడిపోయినవి పశువులుగూడ పడిపోయినవి, పల్లెలలో ఇద్దరుమనుష్యులుగూడ మరణించిరి ఇద్దరికి గొప్పగాయములు తగిలినవి ఇండ్లమీద పైకప్పులుగూడ పెంకులేదు. ఇటువంటిరాళ్లు రాలినవని పంటలకునష్టము. అదుగక పనసరముకే మ పండినవి ఇత్తులేకుండ రాలిపోయి గడ్డి తుక్కయిపోయింది తేలవలె తుక్కయినది ఈతాలూకాలోని దారిద్ర్యదేవతను వర్ణింపవలెనిగాదు ఎరబడుచున్న వరిని గోసి పురుగుకు పెట్టలవి పాటుపోసుకొనుచున్నారు ఈవడగండ్లు వాంఛకు విషముపోసినవి వారికి ధనికులు ను సర్కారువారును సహాయము చేయునిరెడులోటులనుచుకో పెలపెల మాడి చచ్చుకో ఈరక తండ్రులు చెప్పిన ఈశ్వర సంవత్సరము జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుచున్నారు. ఎచ్చట చూడినా వడగండ్లమాటే- విలాసాగరము దాండు రాం-గాం మండి కోటల్లనుగడ్డకట్టుకొని తహశీల్దారునికిచూపించిరి శ్రీ మహ్మదుషరీఫు గారు మాఫీయిత్తురుగాని రైతులకుతిన యన్నము లేదు గదా! ఈశ్వరా! మన రాజుగారికి పీకతాంపు దయ గలిగించుము.

THE MOST DEPENDABLE INVESTMENT
WHICH ENSURES A LIFE OF
EASE AND COMFORT

To Yourself in Your old age
Or
To your wife and Children

WHEN YOU THE BREADWINNER
ARE NO LONGER THERE TO PROVIDE
FOR THEIR DAILY NECESSITIES
IS

LIFE ASSURANCE

INVEST NOW IN AN "ORIENTAL" POLICY
AND ENSURE
YOUR AND YOUR DEPENDENTS' FUTURE

Write for Particulars to —

Cawasjee Jamsetjee & Co, Chief Agents for the Deccan, Oriental Life Office East Street, Poona 1	D D Jatkar, Cash Collecting Agent, 752 Residency Road, Hyderabad Deccan

M. RAGHAVENDRA RAO, B A. LL. B,
149 Sultan Bazar, Hyderabad Dn
Inspector & Organiser for H E H, the Nizam's Dominions.

Other cash collecting arrangements in the Dominions — Secunderabad & Nanded—Imperial Bank of India. Warangal, Aurangabad & Jalna—Central Bank of India	For credit to Messrs CAWASJEE JAMSETJEE &Co,

Singareni Collieries:— V Nagabhushanam, Agent, Oriental Life Office.
The Oriental Government Security Life Assurance Co Ltd.
Established 1874 Head Office Bombay
Manager H. EDWIN JONES, F F A., A. I A
The Oriental Govt. Security Life Assurance Co., Ltd.,
BOMBAY.

కలరా కలరా
భయములేదు భీతిచెందకుడ
కలరాకు దివ్యౌషధము
విక్టర్ డ్రాప్స్ మిమ్ము కాపాడగలదు

గ్రహణి, అతిసారం, కలరా రక్తవిరేచనములు ... అజీర్ణము ... తథ్యము ... ఉపయోగించి ... చూచుకొనుడు ... అందరు ... ప్రత్యేకముగా ...

సోల్ ఏజెంట్లు: విక్టర్ అండ్ కో
హైదరాబాదు దక్కన్
మహాబూబ్ ... విక్టర్ ...
సుల్తానుబజారు

పిల్లరు, గిల్లరు, పిండిమరలు, బిల్లిమోటారు, నాకపంపులు, పుల్లీలు, షాఫ్టింగులు మొదలగు మిషనరీసామానులు సరసమైన ధరలకు మా వద్ద దొరుకును

ది. దక్కన్ మిల్ స్టోర్సు
౭౦ ఎ. జేమ్సుస్ట్రీటు
సికింద్రాబాదు

సికింద్రాబాదు

అమావాస్య సమావేశము

రసాభాసముగుట

[విలేఖరి]

తిరుమలగిరి ౧౩-౪-౩౭

౧౧-౪-౩౭ సాయంత్రము సికింద్రాబాదు కోపరేటివ్ ఆలయమునందు పండిత ఉమామహేశ్వరుల ఉపన్యాససభ సమావేశమైనది.

ప్రతి నెల అమావాస్యనాడు ఉపన్యాసములు జరుపుటయు సభ్యులకు ప్రశ్నించుటకధికారములేదని శాసించుటయు, యిచ్చవచ్చినట్లు ఎంతకాలముగా ఉపన్యసించుటయు పరిపాటి. యీసారికూడ సభ్యులకు ప్రశ్నించుటకధికారమివ్వబడినది. యీ అవకాశమును పురస్కరించుకొని, యెన్నడురాని సంస్కారులనేకులు సభనలంకరించిరి.

ఉపన్యాసమునందలి విషయమునుగురించి యెవరికి సభలోనుంచి వక్రప్రశ్నలయాలుదేరెను. "ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము వెంటనే చెప్పగలము, కాని, వ్రాతమూలముగా ప్రశ్నింపవలెనని కరపత్రమునకలదని" ఉపన్యాసకుడనెను, కరపత్రములోనిట్లున్నది. సభ్యులకు ప్రశ్నించుటకధికారము కలదు. వ్రాతమూలకముగ ఆప్రశ్నలు మాకు తెలుపవచ్చును.

వ్రాతమూలకముగానూ, ముఖాముఖిని ప్రశ్నించుటకున్నూ రెండువిధముల అధికారమున్నదని పృచ్ఛకుడు వాదించెను. అధికారము లేదని, సనాతనిష్టురొక్కిపెట్టున గల్లంతుజేసిరి. తప్పక అధికారమున్నదని సంస్కారులను తెచిరి. సభలో గందరగోళముజరిగి, అతి కష్టముమీద చిరకశాంతించి, ప్రశ్నలు, అనేకులు గాక శ్రీయుత శ్యామరావుగారిద్వారా అడుగుటలును, వాటికి ప్రత్యుత్తరమొసగుటలును ఒప్పించబడి, ఉపన్యాసము సాగింపబడెను.

యెంతచెప్పినను, ఉపన్యాసకుడు, యితర పృచ్ఛకుల తరుపున, శ్రీయుత శ్యామరావుగారు నాలుగైదుసారులు ప్రశ్నించినను, సరకుగొనక మీప్రశ్నకు యిదుజవాబువవియు. మీ సందేహము తీరునవియు, యిదసిద్ధముని, నిర్ధారణమేదియు చెప్పక, సంస్కారులఉద్దేశములను, భావముల నుద్దేశించి, హేళనగా ప్రసంగించుటయు, సభ్యులనుత్రేజితపరచి, సభలో మరల గల్లంతు జరుగునట్లుజేసెను మరల సభలో శాంతి యేర్పడి ఉపన్యాసము కొనసాగింపబడెను.

ఉపన్యాసకుడిట్లనె, "ఉదీర్ష్వ నార్యభి జీవలోకం" అను మంత్రము వివాహమోదకి, మంత్రమునకు కృత్రిమార్ధముల చెప్పనారంభించెను. యిదిసభ్యులకొంతమాత్రము తృప్తిపరచనికారణముగా, ఉపన్యాసకుడు చెప్పుఅర్థము సరికాదనియు ఆమంత్రార్థము విధంతుస్త్రీని వివాహమాడనిచ్చగించు మరియొక పురుషుని వివాహమాడుమనియెననియు ఒప్పబడియున్న స్త్రీ మరల పాణిగ్రహణము చేయకోరుట అనుమనియు సంస్కారులువాదించిరి.

మరియొక సభ్యుడు ప్రశ్నించుచు భర్త మరణించిన స్త్రీని భార్యమరణించినపురుషుని పెండ్లియాడుమని, అమంత్రమున కర్థమేలతియరాదనిరి "అయితే యిపుడు చేయుచున్న వితంతువివాహాలటుల నే చేయుచున్నారా" అని ఉపన్యాసకుడనెను.

శ్లోకార్థము నుచ్చరించునపుడు, మీరటుల చేయుచున్నారాయని అడుగుటలో అర్థము లేదనియు, ఈవివాహములను శాస్త్రపద్ధతిగా జరుగుటలేదనియు మరియొక సభ్యుడనెను.

ప్రశ్న పరంపరలకుతాళజాలక, ఉపన్యాసకుడును, సభా కార్యదర్శులుమకలసి ఉపన్యాసము విరమించుకొనిరి.

వింతయేమన సనాతనిష్ఠపార్టీలో ముసలితనమున పెండ్లియాడినవారును, పసిపిల్లలను పెండ్లియాడినవారును, వ్యభిచారులును, జూదగాండ్రను, వీరలంతు శాస్త్రోక్తముగా నడచువారినా? యిట్టివారని ఉపన్యాసకుడుమండలించి, యీపర్వులు శాస్త్రవిరుద్ధములు, ధర్మవిరుద్ధము లనిబోధించి, సన్మార్గమునయేల ప్రవేశపెట్టలేదు? పైగ, వితంతువులను భార్యమరణించిన పురుషులకే పెండ్లిజేయుచున్నారాయని ప్రశ్నించుటయు, కాలికి నవముత్రాగినటుల మంత్రములనిజార్థమును కప్పిపుచ్చి ప్రజలనువంచించుటయు అన్యాయము.

ముత్తాత పెండ్లి

(స్వకీయ విలేఖరి)

అరుమలగిరి ౧౪-౪-౩౭

సాంఘిక దురాచారములవడుగంటెందుకు హరివిలాసశారదాచట్టము బిల్లు నొకప్రక్కన అముల్లోనుండ ముక్కుపచ్చలారని ముద్దుబిడ్డలకు మూడుకాళ్ల ముదుసలులకిచ్చి, ముత్తైదువులజేసి ముచ్చటముతముగింపకముందే వితంతువులగావించి, వినోదమొందించు మామాంసకసనాతనులకంకుశమైనిలయమునట్టి పునర్వివాహ చిత్తుశాసనమునొకప్రక్క నీరాష్ట్రమున నంగికరించి యుండ సికింద్రాబాదుపురమున నొలుసుగి నరసింలు అను వైశ్యపుంగవుడు సుమారు ౭౦ సంవత్సరములవృద్ధుడై, బ్రిటీషు ప్రాంతమునగల శ్రీరంగపట్టణమునకేగి సుమారు ౧౫సంవత్సరములకుమించి, రజస్వలయైనకన్యను,వివాహమాడి పెండ్లికుమారుడై,కన్యాకయుమునకు కొన్ని వేలుచెల్లించి స్వగృహమునకువిచ్చేసిరి. వీరి వివాహము సనాతనులుగూడ నంగీకరించలేదు. కొందిమంది డబ్బాశగలకృతిను సనాతనులుమాత్ర మంగీకరించి, కార్యమును కొనసాగించి ధైర్యమును పొగడుకొనుచున్నారు. యీవార్త వినిచింతించనివారుండరు.

మషీరాబాద

శ్రీ సీతారామకల్యాణ మహోత్సవము

హావలిజిల్లా శాగాయకుతాలూకాలో చేరియున్న మషీరాబాద నీళ్ళఖజానసమీపమందు శ్రీసీతారామకళ్యాణోత్సవము యీ ఈశ్వర నామసంవత్సర చైత్ర శు॥ ౯ (౧౫ ఖుర్దాదు సణ ౧౩౪౬ ఫ.) సోమవారంఉదయం నుండిజరుగును. ఆఉదయం కళ్యాణమహోత్సవం, రాత్రి ౯ గంటలనుండి సీతాకళ్యాణము హరికథ, చైత్ర శు॥ ౧౦ మంగళవారం రాత్రి ౯-౩౦ గం॥ నుండి మందిర సమాజమువారిచే "సతీసక్కుబాయి" నాటకము ప్రదర్శింపబడును, ౧౧ బుధవారం శ్రీగోపాలకృష్ణ భక్తసమాజమువారిచే "సర్కసు" చేయబడును, ౧౨ గురువారం రాత్రికి మందిరసమాజమువారిచే "శ్రీకృష్ణలీల" నాటకము ప్రదర్శింపబడును. ౧౩ శుక్రవారం సాయంత్రం ౪ గంటలనుండి హనుమంతసేవ, ౧౪ శనివారం రాత్రి కిరీటోత్సవము, ౧౫ ఆదివారం ఉదయం చక్రవరి, రాత్రికి దోపోత్సవము, చైత్ర బ॥ ౧ సోమవారంరాత్రికి శృంగారడోలోత్సవము.

టప్పా స్థాపితము

పరీక్షార్థము నియమింపబడిన గుల్బర్గా జిల్లాలోని ఖాజాపల్లిలో టప్పాఖానాను శాశ్వతపరచిరి

ప్రకటన

(హైద్రాబాదు పురపాలకశాఖ)కై ౧౩౪౭ ఫసలినుండి ౧౩౪౯ ఫసలీ వరకు కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఎన్నుకొనుటకు దీనివలన తెలియచేయుట యేమనగా, పురపాలక సంఘము యొక్క ౧౩ ప్రాంతములకు, వేరువేరుగా పురపాలకసంఘచట్టము ౧౧, ౧౨ దఫాల ననుసరించి ప్రతిప్రాంతమునకు వేరుగా ఓటిచ్చువారిపట్టికను సిద్ధపరచి అచ్చొత్తింపబడినవి. ఆపట్టికను ప్రజలకందరికి తెలియుటకుగాను ౧౬దఫానుసరించి బహిరంగస్థలమందుంచబడినది ఓటు పట్టిక ౧కిరు౨ిలు యిచ్చిన పై కార్యాలయమున లభించగలదు

ఖుర్దాదు ౯ } పురపాలక
౧౩౪౬ ఫ } సంఘాధ్యక్షుడు

ప్రకటన

ఇందువలన సమస్త వ్యవహారస్థులకు తెలియపరచడ మేమనగా అక్కినేపల్లి పుల్లయ్య నాకు సంబంధించిన మధిర గోండపహాడు-నిజాం యిలాకా-మరియు గోనికిపాడు, జయంతి తిరూరు తాలూకా, కృష్ణజిల్లాలో నున్న జిన్నింగు ఆయిల్ రయిసు-ప్రెసింగు మిల్లుల మరియు బెజవాడలోని దుకాణములో నా నయిబునుంచి యేజంటుగా నియమింపబడి పనిజరుపుచుండెను. కొన్ని కారణములవలన అతనిని నాకు సంబంధించిన పనులలోనుంచితొలగించ నయినది-కావున ముందునుంచి అతనునావెపు నుంచి యేవ్యవహారమును కూడా జరుపుటకు అధికారికాడని అతనిచే యేవ్యవహారమయినను దాని లాభ నష్టములు మరియు దాని బాధ్యతతో నాకు యేవిధమయిన సంబంధం వుండజాలదని యింనువలన సమస్త వ్యవహారస్థులకు తెలియజేయడ మవుచున్నది.

ఇట్లు
పింగిలి వెంకటరామారెడ్డి
దేశముఖు వడ్డేపల్లి-వరంగల్

ఖానుసాహెబ్ గునుపల్లి అనంత పద్మనాభస్వామి గుప్తగారు

ఆరకాట్టి చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేక మహోత్సవములో పాల్గొనుటకు యీ నెల ౨౨వ తేదీన యింగ్లండుకు పయనమయ్యెదరు, అమెరికాలోనుగల ముఖ్యనగరములగూడ తిలకించెదరు. వీరు నిజాంరాష్ట్ర విఖ్యాతాంధ్ర వైశ్యులు.

(గ్రంథాలయ సమాచారములు)

మద్రాసు, ఏప్రిలు —

ఇప్పుడు శివ-శివ-కాశీవారు శ్రీ మహావీర పీఠ జైన గ్రంథాలయమును, సాహిత్యమండలి గ్రంథాలయములను సోదాచేసి ఇదివరకెంతవ సంవత్సరములో కాంగ్రెసు చేసిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రమాణము వ్రాసిన పుస్తకములు వశము చేసికొనుటకని తెలిసియున్నది డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్యగారు వ్రాసిన కాంగ్రెసు చరిత్ర మొదటి ప్రతిలో యీ స్వాతంత్ర్య ప్రమాణమున్నందుచే అప్రస్తకము ప్రభుత్వ వశము చేసికొనిరి. అసఫ్ అలీగారు వ్రాసిన "ఢిల్లీకా రాజ్‌నైతిక్ ఇతిహాస్" అను పుస్తకమును మహావీర గ్రంథాలయము నుండి తీసికొనిపోయిరి

గవర్నరు ఉపన్యాసమునకు కాంగ్రెసువారు హాజరు కాకుండుట

షిల్లాంగు, ఏప్రిలు —

అస్సాం శాసనసభను రెండుశాఖలసంయుక్త సమావేశమందు గవర్నరు ఉపన్యసించిన పుడు కాంగ్రెసువారెవ్వరును హాజరు కాలేదు పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు తమపాలిని బాధితులకు తగినంత సహాయము చేయలేదను విషయమై అభిశంసన ప్రతిపాదనము ఆలోచనకు రాగా అనాయాసముగ మంత్రి విచారణచేసి వాగ్దానము చేయుటచే తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను.

సామ్యవాదులకు ధనికు లీయదగిన సమాధానము

బిర్లాగారి ఉపన్యాసము

న్యూఢిల్లీ, ఏప్రిలు —

ధనికు లందరు లేకుండగ సామ్యవాదులు కలిసి కట్టుగా పనిచేయుట చిరకాలం - జీవించు టావశ్యకమని జి డి బిర్లాగారు అఖిలభారత వాణిజ్యవాణిజ్యసంఘ వత్సర వార్షికోత్సవమున నధ్యక్షత వహించి చెప్పిరి

ప్రస్తుతము సామ్యవాదులు, ప్రభ (ధనవంతుల) మొదటిశత్రువులనే సిద్ధాంతమును నెన్నెలికొనుచున్నారు. పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూగారు ఈవిషయమును నాలోచించి, వలసలను ధనవంతుల తెగనడుగు భేద మేర్పరచిరి సామ్యవాదు లెంత యేమున్నా, ధనవంతులును అంతటివారే.

సామ్యవాదిని మనము విమర్శించుకొని ఈ తీర్మానమువలన ప్రయోజనము లేదు ధనికులునిర్వహించవలసిన విధులున్నవి ఇంకను ఎక్కువ పరిశ్రమలు ఏర్పడిన భారతీయులకు పనికల్పించవలయును. సామ్యవాదులు చెదిరిపోవుట ఎన్నడును జరుగ తక్కురలేదు.

సామ్యవాదము కమ్యూనిజంకన్న మనకు ఏదో ఇద్దఉపద్రవము తెచ్చునటకంటె, మన లోకమునవిధులను గుర్తించుట అవసరము సామ్యవాదులు సంఘశత్రువులు కాదు వారు ఉద్రేకముతో ఉపన్యసించుచు దేశమున కనిరి సాధ్యపరిచేస్తూ సాధించునని చెప్పుదురు వారివరిట్లుటకంటె, మనమునూరి ఎక్కువ ప్రజాసేవ చేసి వారికి మిమ్ము సామ్యవాదుల సహాయుకొనవలయును అందు కు మనలో సమానత్వమును గురించి ఆలోచించుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. అప్పుడే ధనికులు అభివృద్ధినొందగలరు.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ ఎన్నికలు

తిరువాన్కూరులో శాసనసభ కెంద్ర ఎన్నికలు జరుగుచున్నవి.

భారతదేశములో మోటారు ప్రమాదములు

ఇండియా అన్ని ప్రాంతములలోను, మోటారుభీమాకమిటీ వారు ప్రచారము చేసి, పెద్ద విచారణజరిపి ఈ క్రిందిసంగతుల సుగమనించిరి ఇండియాలో 10,000 లకు 93 గురు మోటారు ప్రమాదములవలన మరణించి యున్నారు ప్రపంచమంతటిలోను ఇండియాలోనే ఎక్కువ మంది మోటారుబండ్లవలన మరణమందుచున్నారు ఇండియాతరువాత ఇటలీలో 10,000 లకు 59 4 మంది మరణించుచున్నారు ప్రపంచమంతటికి తక్కువ మరణములు న్యూజిలెండులో 10,000 లకు 7 4 మాత్రమే

మరణము లేకుండ దెబ్బలుమాత్రమే తగిలిన మోటారు ప్రమాదములుకూడ ఇండియాలోనే ఎక్కువ, వానిలో ఎన్నో ప్రమాదములగూర్చి రిపోర్టుకూడ పంపుటలేదు,

ఇప్పటిలోయొకరికైన ప్రమాదము జరిగినచో, దెబ్బతిన్నవానికి, మోటారుయజమానివలనకాని, డ్రైవరువలనకాని, నష్టపరిహారము బహుస్వల్పము ఇదిమోటారుబండ్లకు ఇన్సూరుచేయు ఆచారము ఇండియాలో లేకుండుటవలన వచ్చినది

నిర్బంధ భీమాపద్ధతి

నిర్బంధ భీమాపద్ధతికి స్వల్పలోకపక్షము వారు మోటారు యజమానులు అంత డబ్బున్నవారు కాకపోవుటచేత, ఇన్సూరెన్సు చేయించుటకు శక్తిలేనివారై యుందురని చెప్పెదరు ప్రస్తుతప్రకమునను రెట్లు ఎక్కువయని కొందరు తలప్రిచిపాయపడుచున్నారు ఇన్సూరెన్సుబిల్లు ఇన్సూరెన్సువ్యాపారమంతటిలోను 100 కి 25 కంటె ఎక్కువకమిషను నిర్ణయింపరాదని వాద్దు ఏర్పరగని ఇన్సూరెన్సుమీద 100 కి 10 కంటె ఎక్కువ కమిషను తీసుకొనరాదని కమిటీసి సారసు చేసెను

సహాకార భీమా

బొంబాయి రాజధానిలో సహకారభీమా పద్ధతి బాగుగాపని చేసినది మోటారుయజమానులు కలసి సహకార భీమా వడిపించుచో బాగుగానడచుటకు మంచిఅవకాశములు కలవు

ఒకనిర్బంధభీమా పద్ధతిఏర్పరచినంతమాత్రమునచేత మోటారుప్రయాణములవలని ప్రమాదములుతగ్గిపోవునని తలంపరాదు ఈప్రమాదములు తగ్గించుటకు తగుఏర్పాటులు కొనకపోయినచో, నిర్బంధభీమా చేయుటదుర్లభము,

ఇండియాలో బస్సులమీద ఎక్కువసామానును మనుష్యులనుఎక్కించి ఓవరులోడు చేయుట తేటచూజరుగుచుండును మంచిబండ్లన్నియు ఈ ఓవరులోడువలన పాడైపోవును. ముఖ్యము గా బ్రేకులు, ఇంజను త్వరగాపాడవును బొంబాయిలో ఇటిబండ్లవలన ప్రమాదములు సంభవించినట్లు కమిటీవారు తెలిసికొనిరి కరాచీలో ప్రతిమాసము సరాసరి 15 నెలలలో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ప్రమాదము తప్పదు

పంజాబులో సామానుబండ్లు రాత్రిళ్లు వగరు ఒల్లలులేకుండ పోవుచుండును అదిఒకదేశ ఏమాత్రిపైన అపదలంచినను వారిమధ్య నుండి వేగముగాలోలుదురు ఓవరులోడు వేయకుండ చూచుటకు క్రొత్త ఉద్యోగులు కావలసివచ్చును ఇది అయాసానిక ప్రభుత్వములకే వదిలివేయుచున్నాము కాని, వంతకంటె ఎక్కువశ్రద్ధతీసికొనవలెనని చెప్పిరి

మోటారు యజమానికి ఒక్కొక్కనికి ఒక బండియుండుట ప్రమాదకారణ మగుచున్నది బస్సులలో ప్రయాణము అలస్యమగుట వేళకు సరిగా లేకపోవుట జరుగుచున్నది ఇదిసరిచేయుటకు ఒకయజమానిఒద్దిలో కొన్ని మోటారు లుండుండవలయును వానికి ఒకకాలనిర్ణయ పట్టిక, చారులు ఏర్పరచవలెను దీనివలన బిన్న పెట్టుబడిదారులు నష్టపడరాదు అనేకులు కలిసి ఒకకియాజమాన్యము నంగీకరించవచ్చును ఈపద్ధతులు కొన్నిరాష్ట్రములలో అప్పుడే అమలులోనికి వచ్చినవి ఇప్పటి లోపములన్నియు సవరించి ప్రయాణీకులకు కావలసినఅన్ని సౌకర్యములు కల్పించవలయును

ఏమీతవరు సంపాదనములేని రోడ్డుమీదపట్నానికి ఇన్సూరెన్సు లాభము ఎట్లు కలిగించుటయో యనుకొనుచున్న గురించి చాలచర్చి జరిగినది ఇగ్లండులో ఒక నిపుణునిచే దీనిని పరిష్కరింప బూనుకొనిరి ఇగ్లండులో 6 సంవత్సరముల నుండి నిర్బంధభీమా జరుగుచున్నది అచ్చటి అనుభవములు ఇండియా పరిస్థితులకు సమన్వయింపవలెనిరి

ప్రయాణీకులకు రక్షణల నొసంగుటకు కావలసినశ్రద్ధయంతయు తీసికొనవలెను వానికి లెక్కలేనంతయు పరిశీలనచేసి రోడ్లరాకపోకలు, ఒక్కప్రయాణములు మరింతపక్రమపద్ధతులమీద నడిపించవలయును

ప్రభుత్వము భీమా

కొంగడు ఈ భీమా పద్ధతి ప్రభుత్వమేచేకొనవలయునని కమిటీవారికి సూచించిరి ప్రపంచములో ఏ ప్రభుత్వమును ఈ వ్యాపారము చేపట్టలేదు దానికి చాల అడ్డంకులున్నవి

యునైటెడ్ స్టేట్సు మోటారుసమ్మె ముగిసినది

౮౫,౦౦౦ కార్మికులు పనిలో చేరిరి

లాన్‌సింగు (మిచిగన్), ఏప్రిలు౯ —

అమెరికాలో క్రైస్లర్ సమ్మె ముగియుటకు ఏదో ఒక ఒడంబడిక వ్రాసి సంతకము చేయబడినది క్రైస్లర్ కారాగా ౬౫,౦౦౦మంది పనివారలు యుశరకార్ఖానాలలో ౨౦,౦౦౦మంది యు మరల పనులలో ప్రవేశించిరి

పైఒడంబడికలోని షరతుల ప్రకారము క్రైస్లరు కార్పొరేషను ఆటోమొబైల్ పనివారల యూనియను నిర్మూలింపకలంచిన ఏ సంస్థకును సహాయము చేయుకూడదు, ఈ యూనియనులో యెవ్వరును పనిచేయునని నష్టెకట్టరాదు ఈ విధముగా మార్పిడిగ రెవెనావకాశమును చెన్నెలు మరల నొప్పకుండ జనకపొడిరు

కార్పొరేషను నగల పనివారిని యొల్లకాలము సిసికొనుటయు ఒప్పుకొన్నారి

రెండు పక్షములవారును వారివక్షములలో వ్యాజ్యములు రద్దుచేసికొనుటకు ఒప్పుకొనిరి. ఇంకను కొన్ని విషయములు నిర్ధారణచేసికొనుటయు మరియొక ఒప్పందము తెయారగుచున్నది

మహాత్మునితో నా ప్రసంగము

సత్యముద్గేశ్వర కవులు
(శతావధానులు)

ఈ 3-వ మార్చి 21-వ తేదీని నేను నెల్లూ రునుండి మద్రాసునకు డిల్లీకిపోవు ఎక్స్‌ప్రెస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండగా కావలి స్టేషనులో ఆ ఎక్స్‌ప్రెస్సునందే సకుటుంబ సపరివారముగా ప్రయాణము చేయుచున్న గాంధీమహాత్ముని దర్శనము లభించినది. నా చిర్ర కాల వాంఛ తీరినట్లుగా నామహాత్మునితో భాషింపవలయునని ఒకవిధమగు కుతూహలము జనించినది. అందుకు ముందే నన్ను గురించి కొండా వెంకటప్పయ్యగారు మహాత్మునకు కొంతవరకు తెలియపరచిరి. అయినను నాకది లక్ష్యముగునట్లు కనబడలేదు. కాని మహాత్మునితో భాషింపకుండా అట్రైను వదలుటకు నా మనస్సు ఒప్పుకున్నది. ఆ విధముగా ఒక్కొక స్టేషనులోదిగి ఆయనతో భాషింపవలయునని వారి కంపార్టుమెంటువద్దకుపోయి మెట్లపై నిలబడితిని. కాని అవకాశము చిక్కకున్నది. మహాత్ము డెప్పుడైనా నావైపు చూచెనుందునా? అని ఆ శే నిలబడితిని ఇంతలో రైలు కదిలింది అక స్మాత్తుగా ఎక్స్‌ప్రెస్సు అగుటచేత మరింత వడిగా కదిలింది. అందుచేత దిగజాలక అట్లే నిలబడితిని. మహాత్ముడింకను నావంక చూడలేదు, కాని దేశాయిగారు "Danger! Danger! Please get into the train" అని నాతో చెప్పిరి. అంత లోపలకు వెళ్లితిని. ఆ కంపార్టుమెంటు వారికి స్పెషల్‌గా నియమింపబడినదైనను నాకందు కూర్చుండుటకు ఖాళీలేకపోయిన అట్లాగే కొన్ని సెకండులకాలము నిలువబడితిని. కస్తూరిబాయి నాయందు దయయుంచి ఇరువురు గానున్న తానింకొక సీటుకుజరిగి నాకొక బల్ల ఖాళీచేసి ఇచ్చినది అప్పుడామె నాయందు చూపిన దయార్ద్రతకు ఆరువెంచిన నా మనస్సంతోషము నిప్పుడుకూడా మరువలేను. ఇక ముందుసైన ఇట్టివట్టివని వర్ణింపజాలను పత్నీమణి సేవకు వచ్చినది. అట్లా అపెల్లైమండిపోయి అప్పటి

ప్రదేశమందున్న మరియొక డబ్బాలోనికి ఎక్కితిని. కాని ఇంకను మహాత్మునితో మాటలాడవలయునను నా హృదయాందోళన మాత్రము తగ్గలేదు. పైపెచ్చు అందుకుతగిన అవకాశము కొరకే ఎదురుచూడ వలసియున్నది. దీనికి ఇదివరకు ముద్రితమైయున్న ఒక కాగితముమీద "మహాత్మా—నాకు రెండునిముషముల సంభాషణావకాశమిచ్చుటకై ప్రార్థించుచున్నాను. మేము (సత్యముద్గేశ్వర కవులము) తమ జీవితచరిత్రము సంస్కృతములోనికి తర్జుమాచేయుచున్నాము" అని వ్రాసి ఆకాగితమును మెల్లగా ఆయనకు అందునట్లు పంపించితిని. కాని నాకదిలభించునని యేరకమైనా కనబడలేదు. అయినను సైనికముగా "గాంధీగారు రమ్మనుచున్నారండి" అని ఒక వాలంటీరు వచ్చి పిలిచెను. కాని నాకు నమ్మకింకనులేక అట్లే కూర్చున్నాను. అంతట మరియొక వాలంటీరు వచ్చి అర్ధకాగితము చేతికిచ్చి "అయ్యా మహాత్ముని సెలవుతీసుకుని దయచేయుడు" అని పిలిచెను. అప్పుడులేచి మహాత్ముని సన్నిధికి వెళ్లితిని. వెళ్లి ఆయనముఖముచూచి మాటలాడుటలోనే నా నమస్కరించినది. అప్పుడువారికి తెలుగు రాకపోయినను,

మ. చతురంభోధిపరీత భూవలయ
 రాజ్యంబెల్ల అన్యాంధ్యభూ
పతియై యేలిన భారతభూమ్యుదయకు
 దీవ్యన్మైత్రి సన్మాన సం
గతయుష్మచ్ఛరిత్రాన్వయంబు
 నెప్పుడోకానుంచు ఈనాడె స
మ్మతమైపొందిన నాకిరఃఫలము
 సామాన్యంబె? గాంధీశ్వరా!

ఈపద్యంచదివితిని మహాత్ముడు నన్ను దగ్గర కూర్చుండబెట్టుకొని జనని ప్రముఖమైన పుత్రికనితో భాషించుచున్న సెంతయున్నట్లు మరసముప్పొంగునట్లు మాటలాడెను. పిమ్మట నా చరిత్రను వ్రాయుటకు మీకనుజ్ఞ ఎవరిచ్చిరి? అని సంభాషణారంభముగా ప్రశ్నించిరి. మేమీపాత్రమును అన్నిహక్కులతో మీయాశ్రమమునకు గ్రంథంగా నొసగుటకై వ్రాయమొదలిడితిమి. అంతచే నేటికది అయిపూర్తైనది ఇంకా కొలదికాలములో నే

ముగిసినదికాదా పూర్తికాగలదు. పిమ్మట తమ యాశ్రమమునకు అధ్యాత్మయునకై కొనివచ్చి తమ దర్శనముచేసికొందుము. కనుక మాయీ దత్తముకు సంపూర్ణానుగ్రహమున్నదో అనుమతినీ కాస్తా ఇప్పుడే దయచేయుడు" అని సమాధానము చెప్పితిని. అప్పుడు ఆ ధర్మము అనుకొనించేయు. దరహాసవిలసితవదనుడైన మహాత్ముడు అనుమానో సగి భగవంతుడు మీపనికితోడ్పడు గాక అని దీవించెను. తమ దయ మాపనిలో తోడ్పడుగాక' అని నేనంటిని అనుమానంలోనే "ప్రజాసేవ" పత్రిక నావద్దనున్నది, దానిని మహాత్ముడుచూచి "పేరుకవబడలేదు కాబోలు! ఇదేమిపత్రిక" యని అడిగిరి "ఇది ప్రజాసేవనబడు తెలుగుపత్రిక ప్రతివారము నెల్లూరినుండివెలువడును సారస్వతమునట్ల మంచి యుపకారిణియైవెలువడుచున్నది. దీనికిసంపాదకులైన త్యాగాలి సుబ్బరామయ్యగారు మంచి భాషాభిమానులు" అని సమాధానంచెప్పితిని. అప్పటికికోరిన రెండునిమిషములకు ఎనిమిదినిమిషముల కాలము దనంగపట్టింది (ఆ) బెంగుళూరు నిముషముల) రెండవస్టేషనుకూడా వచ్చింది.

మహాత్మునితో మాటలాడుటయే నాకధికముగా నిముషములు భాషించినది గాని నిముషముల కాలము ఇదంతయును నాకు హిందీరాకపోవుటచేతం గ్లభాషలో జరిగినది. అంతస్టేషనులో రైలు ఆగగానే మహాత్మునివద్ద నుండి సెలవుతీసుకొని నా యథాప్రదేశమునకు వచ్చితిని.

మ॥ కలలో నైనదలంపలేదు "తమరి
 కాల్యంబు వందిట్టు మీ
 తోలి ఎక్స్‌ప్రెస్సువచ్చురంతమును ని
 త్తూరంగమం భావిపై
 మలరంగజానుతోడ భాషణము చే
 యంగ్గు లేదంచు" నే
 కలనా నేడిట్టు ప్రాప్తమయ్యెనో!
 భువి కర్మ చెప్పలేనింత యొక్క
గీ॥ ఆడిగినది రెండు నిమిషము లైన ఒదని
 మిత్రము లకాలు వ్యగధినిమేరనిచ్చి
 ఎంతయుఁ బ్రేమతోడ భాషించినట్టి
నీమహాదార తమదిధ్యానింప నెపుడు

ఈపద్యములుకూడా అప్పుడుగచించిన వేకాని చదువుటకు వ్యవధి లేకపోవుటచే నిప్పుడీపత్రికా ముఖముగా చదువరులకు ఎరుకపరచుచున్నాను.

—

కధియవారు సంస్థాన ప్రజల ఆశయములు

డాక్టరు పట్టాభిగారి అభిప్రాయము

అహమ్మదాబాదు, ఏప్రిలు 3:—

అఖిలభారత సంస్థానప్రజా మహాసభకు అధ్యక్షులగు డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు కధియవారుసంస్థానములలో సంచారము చేసి నపిదప వారి అనుభవములను యీవిధముగా ప్రకటించిరి:

సీతారామయ్యగారు మార్చి 23 మొదలు ఏప్రిలు 3 వ తేదివరకు రేయింబవళ్ళు సంచారముచేసి ఆ ప్రదేశములకు వెళ్లియుండిరి. యెచ్చటికివెళ్లినను ప్రజలు ప్రస్తుత రాజకీయములలో ఉత్సాహమును అభినివేశమును ప్రకటించిరి. ప్రజలందరును సంక్షోభావస్థ కలిగిన జాతీయప్రబోధమువలననే కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో గెలుపుగల్గినదని తెలిసికొనిరి. ప్రతిసంస్థానములోనివారును కాంగ్రెసులో ప్రత్యేకముగా తాలూకా, జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీలు యేర్పరచుకొనవలయునని తలచుచున్నారు. వారు కాంగ్రెసు సభ్యులైనందువలన ప్రయోజనము లేదనియు, వారివారి ఊళ్లలో సంస్థానప్రజా సంఘములు మహాసభలను జరుపుటవలననే సంక్షోభావము కలుగుననియు తెలిసినది.

కధియవారుప్రజలు నిర్మాణ కార్యక్రమములో కూడ ఇతరరాష్ట్రములకు వెనుకదీయుటలేదు. వారిలోని నూతనోత్సాహమునకును ఆశయములకును సంస్థానములు ఉద్ధురాలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో సంస్థానములలోని ప్రజలుపరిపాలకులతో సంస్థాన సంబంధమైన విషయములలో అధికారముపొందుటకు కోరుచున్నారు. కావున స్వరాజ్యకాంక్షతోనున్న యీప్రజలకు కాంగ్రెసుతో సంపర్కముగల్గినగాని వారి ఆశయములు నెరవేరజాలవు. కాని సంస్థానాధీశులు కొన్నికట్టుదిట్టములతో లోనై కాంగ్రెసులో ఏకీభవించినచేగాని కాంగ్రెసువారితో సంబంధము కలుపుకొనదు.

—

సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు బొంబాయి

ఈ సంవత్సరము బ్యాంకుయొక్క 1911-1936 సిల్వరుజూబిలీజరుగును. 25 సంవత్సరములు అభివృద్ధికరమగు బ్యాంకింగు మ. ఘ. శ. నైజాంరాష్ట్రములోని బ్రాంచీలు హైద్రాబాదు, సికింద్రాబాదు, ఔరంగాబాదు, జాల్నా, పెదా, రాయచూరు, లాతూరు, వరంగల్

ఇతరబ్రాంచీలు:— అగ్రా. అహమదాబాదు, అమృతసర్, కలకత్తా, కాన్పూరు, కొచ్చిన్ కోయంబత్తూరు, ఢిల్లీ, ఢక్కా, గుంటూరు, గోరఖ్‌పూరు, హాపూరు, హైదరాబాదు (సింధు) జాంనగరు, కరాచి. లాహోరు. లక్నో లాయల్‌పూరు, మద్రాసు. నారాయణగంజ్, సాంద్రావా. రంగూన్. షోలాపూరు. సుక్కూరు. సర్‌గోదా. సూరత్—

యివిగాక దగ్గిరదగ్గిర 50 సబుఆఫీసులు. ఏ ఆఫీసులు ఇండియా మొత్తముమీదనున్నవి. దక్షిణయిండియా సెంటరులలో 40 ఏజన్సీ ఏర్పాట్లు వున్నవి. అన్నివిధములైన బ్యాంకింగుపనులు జరుపబడును.

ఇ. థామస్
ఏజంటు. హైదరాబాదు

మోసపోకుడు

T కస్తూరికి సరిపోల్చుచు, నకలు మందులుచేయుట ప్రారంభించినారు. కావున కస్తూరికొనునపుడు T మార్కుగల డబ్బీని పరీక్షించుడు. లేదేని మోసము జరుగును. కస్తూరి అమ్మువారందరివద్ద T యూర్కు-నిస్సాంఅత్తాలకుదొరుకును.

మేనేజర్ ,టి' కస్తూరిహౌస్
ఘూన్సీరాంబిల్డింగ్,
సిద్దంబజారు హైద్రాబాదు దక్కన్.

కమ్మకులస్థులగు వరులు కావలెను

1. కృష్ణాజిల్లా మామూలు పల్లం భూమి సారవంతమయినది 400 యకరములున్నూ, ఇదిగాక సంవత్సరమునకు సెయ్యిరూపాయిలు శిస్తువచ్చే వనతులుకలిగిన కమ్మగృహస్థునకు 15 సంవత్సరములు వయసుకలిగిన ఇద్దరుపురు బాలికలు కలరు. వారికి వివాహములు కావలసియున్నది. ఈ బాలికలు తండ్రిపోషణలో యున్నారు.

2. ఈ బాలికలకు ఒక్కొక్కరికి రు 4000 నాలుగువేల రూపాయీల రొక్కమున్నూ రు 8000 ఎనిమిదివేల రూపాయిలు కీమ్మతుగలిగిన్నీ యకరమునకు రు 1-5-10 శిస్తుమాత్రమే చెల్లించవలసిన డెల్టా మామూలు పల్లం భూమి యిక్కిలి ఒలవరచినది. ఒక్కొక్కరికి వదియకరములు ఆస్తియున్నది.

3. ఈకన్యలను వివాహమాడగోరిన కమ్మయువకులు మంచి ఆస్తిపరులుగా యున్నవారుగాని లేక, ఉద్యోగములు చేయువారుగాని వయసువ్రాసిన స్థితులకు తగినవరులుగా యున్నవారు, తమస్థితులను వివరముగా తెలుపుతూ వివరములనిమిత్తం,

వివాహ ఘ్యప్రోత్సాహిబేన C/o మేనేజరు కృష్ణాపత్రిక, మచిలీపట్టణం, కృష్ణాజిల్లా మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ అని వ్రాయవలయును.

రండి!

ఇండియా కాఫీగృహమునకు

ఇంపీరియల్ పోస్టాఫీసు ఎదుట

ఆబిడ్ రోడ్డు హైద్రాబాదు దక్కన్.

కాఫీ 0-1-0

ఫలాహారములు తగ్గింపుధరలలో

మొదటిపేజీ తరువాయి

ఆ కొట్టి భూతుగుర్త ప్రభుత్వముచే అనుసరించబడినను యొక పనికోపకరింప్క-రము చేసి తగ్గించి అప్పిచ్చినవారికి అతినష్టముల నికమ్ము కముగ అధి మునట్టుచేసి రైతుసు మూల ముమీద ప్రభుత్వమువారికి మాత్రమే బాకీయుండునట్లు ఏలచేయరు? ఒకవేళ అప్పిచ్చినవారు తము చేతగ్గించి ఇంకొకవంక అసలును పెంపుమొనవునే ఏర్పాటు చేయకుండుటకు బ్యాంకులకు రెండువిధముల ఆ... చేయుటయేయగును. మానవ బ్యాంకు... దండించునట్లు అట్టి అన్యాయముచేత ప్రోత్సాహము చేయుకుండెడి ... వాడును ఒక రోజు ... విశ్వాసముంచుటకు సాధ్యమైన ... చేయవలెను

మహారాష్ట్ర బ్యాంకులు, ... వ్యవసాయదారులకు ... తెలిసినవిషయమే. సాధారణముగా ... అవలంబించుచున్న విధానమేమనగా, ... వ్యవసాయదారుని భూమిని ... తీసికొని, వ్యవసాయదారుడు ఎట్లో తనజీవనము గడుపుకొనునట్లు చేయుచున్నారు. దానివలన వ్యవసాయము ... భూస్వాములు ... వ్యవసాయదారుల ... భూస్వాములు ... గ్రామములలోని బ్యాంకర్లు గాని ... నిజము కాదు ... ప్రభుత్వము ...

భూములు ... ఉండదు ... దుర్వ్యవసాయకునికి సహాయము అవసరమైయున్నదని ... కాని ఏ తక్షణ్రతమైన ఉద్దేశ్యమున్నను అసలేమీనష్టి ... హీనస్థితికి దెచ్చుటద్వారా ఉద్దేశింపబడినఫలితమును సాధించజాలము— దీనిపరిష్కారమునకై అర్థిక వ్యవస్థను సరద్దుబాటుచేసి బనియాకూడ తనకుకొంత ... ప్రభుత్వమువారుకూడ భారమును కొంత పంచుకొనుపక్షమున తన లాభమును వ్యవసాయకునికి పంచిపెట్టుటకు అవకాశము ఉండునట్లు చేయవలెను—

మొదటవర్ణింపబడినపనులు వ్యవసాయకుని క్షేమమునకై ఏమైన చేయవలెనని ప్రభుత్వము వారికిగల ఆందోళనను సూచించుచున్నవి— అందుకు ప్రభుత్వమువారు అభినందనీయులు.— కాని ఇతరప్రజల స్వాతంత్ర్యముల అన్యాయము గనష్టము కలిగించకుండ రైతును ఉద్ధరించుటకై మాటలుచెప్పక పని చేయుట ఇప్పుడు ముఖ్యావసరము—

వినారా?

— —

మహబూబునగరం జిల్లావాస్తవ్యులగు ఒక 60 యేండ్ల ముసలివారొకరు సుమారు రెండుసంవత్సరముల క్రిందట, ఉత్తరరామేశ్వర శ్రీరామలింగేశ్వరస్వామి ఆలయంలో ఒకపిల్లనిచ్చి వివాహము గావించియుండిరట. ఏకారణమువలననో తిరిగి కన్యాదాతగారు సికింద్రాబాదు వాస్తవ్యులగు ఇంకొకరికిచ్చి యింకొక వివాహము చేశాడని, యిటువలనే ప్రథమభర్తగారు, స్వకులస్థులకు విన్నవించు కరపత్రములు పంచారు. సికింద్రాబాదులో కొందరు యీవిషయంలో తర్జనభర్జనలు పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. చూచారా? వరకట్నం, సనాతనీయుల మోసం, యిలాంటివాళ్లు ఒక మార్కెట్టును నిర్మించి, లైసెన్సులు పొందితే, యీలాంటి చిక్కులు రావనుకుంటాను.

* * *

సికింద్రాబాదులో ఒకధనికుడున్నాడు డెబ్బదిసంవత్సరములు పైబడిన వయోవృద్ధుడు, మంచి పైలాపచ్చీసులోనున్నాడు, కొవిఅత గాడు మూర్ఖుంతోతిరిగి శేవడానికి యిష్టపడిన హృదయంమాత్రం కావాలినాట్టుంది. మంచిలాటివిగ్రహం ముఖంపైన స్ఫోటకపుమచ్చలు పెదవులింగిం, చేతిలోకర్ర, కొళ్లకుపునవా చెడావులు ప్రతిరోజు వర్తకశాలకు గుర్రబండ్లో రాక, ఇతగానివిగ్రహాన్ని చిత్రించి "వినోది"ని పంపించామా యీమైనాబహుమానం తప్పకిచ్చుందనుకుంటాను, పాపం భార్యమొన్న పోయింది. తిరిగివివాహం చేసుకోవడానికి కార్య నిర్వాహకవర్గం తయారుచేశారు. ఆ కేసులని క యీముసలితనానికి పెళ్లెందుకయ్యా అని ప్రశ్నిస్తే నాకెవరిచేసి దిక్కెవ్వరు అని సమాధానంయిస్తూ మొన్ననే బ్రతిమాలుకన్నదనొక్కా నిక్కో, కమర్తుడిగి ఒహిప్పిలోదిగి, ఒకయువకుడికి అలవాటడే, ఆనేకపార్ట్లు సుఖమునేమి యోనెదిగి యిరవదిసంవత్సరాల చక్కనిచుక్కనిపెళ్లాడితలచిన కార్యం నెరవేరిందని బహుసంతోషముతో స్వస్థానానికి వస్తున్నాడని తెలిసి, కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు రైలుస్టేషన్ కెళ్లి సన్మానించారు. పాపంయితగాడుపిల్ల చరిత్రను యిటీవలనే గ్రహించాడట. అలనాటు పడ్డయువకుడు పిల్లనునిర్బంధించగాచూచి యిదేమిటని పల్లతల్లివదుగగా యువకుడు పిల్లను గారు నన్నేయుంచుకున్నాడని జవాబుచెప్పి వదలితేగదా తాత అవృద్ధ అయ్యో? పెళ్లెందుకు చేసుకొన్నానురా బాబూ అని అంగలార్చాడు. తగినశాస్తి అయిందని సంఘసంస్కర్తప్రియులు నవ్వారు. యీదియేమి శాశ్వతమేమి కావలసిందివారికేగా? యీలాంటి ముసలోళ్లు యింతసొండిపట్లుయేప్రజాహిత కార్యమునకో వినియోగించిన యెంతబాగుండునో కదా?

నారదుడు

— —

సహారా ఎక్స్ట్రా

శుభ్రమైన నున్ననిక్షౌరములకొరకు సహారా ఎక్స్ట్రా బ్లేడును వాడుడు.

౫ బ్లేడ్లు గల పాకెట్ వెల 4 అణాలు

పోస్టుబాక్సు నెం. 154 బొంబాయి.

ఆర్. గోపాల్

జనరల్ క్యాప్ మర్చంటు

ఫుల్టేజ్ సూటర్స్ ఫుల్టే అండ్ కాల్ల్ నాక్స్, గ్లౌజెస్ మొదలైన అన్ని రకములు కాట్టన్ అండ్ సిల్కులో, ఫ్రాక్స్ అన్నిరకములు, సిల్కు అండ్ కాటన్ దస్తీలు ఫర్ ఫోల్డింగ్, చెస్టర్ ఫోల్డింగ్, సాలార్ జంగ్ షేప్, కాశ్మీర్ ఫుల్టె మొదలైన అన్నిరకముల టోపీలు సిద్ధముగా దొరకును.

ముఖ్యముగా గమనింపుము:—ఆర్డర్లపై కోరినప్రకారం టోపీలనుయిరువదినాలుగుగంటలలో తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఆర్. గోపాల్

జనరల్ క్యాప్ మర్చంటు

బన్ స్టాంప్ కోటీ, సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్ (దక్షిణ

హిజ్ మాస్టర్సు వాయిస్ గ్రామఫోనులలో

తగ్గింపుధరలు

పేరు	మాడల్ నంబరు	మొదటివెల	తగ్గింపువెల
పోర్టబుల్	౧౨	రు ౧౦౦ లు	రు ౭౦ లు
రంగులలో చర్మము కప్పగలది	,,	,, ౧౧౦ ,,	,, ౯౦ ,,
మంచిఫేషనులో	,,	,, ౧౧౦ ,,	,, ౧౦౦ ,,

అన్ని రకముల తెలుగుగ్రామఫోను రికార్డులు మావద్దదొరకును.

స్త్రీలువచ్చి చూచుటకు ప్రత్యేకమగు ఏర్పాటుగలదు.

బి. జి. చిమల్గి

జాంబాగు, హైదరాబాదు దక్కన్.

మీఅందము, ఆరోగ్యమునకు మార్గోసబ్బు కావలయును

ఈదినములలో ముఖ్యముగా మీఅందమును ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు మార్గోసబ్బు కావలయును. గాలిలో ఎగురుచుండు దుమ్ము న్యగైరలను మీశరీరమునుండి పూర్తిగాతీసి శుభ్రముచేయనియెడల మొటిమలు, కురుపులు మొదలైన వికారములు గలిగి అందమును చెడగొట్టును.

మీముఖము, చేతులు, శరీరమును మార్గోసబ్బుతో శుభ్రముచేసి ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుము. ఇది అంటువ్యాధులను దూరముచేసి క్రిములనుహరించి చర్మమునందలి మురికిని ప్రతిసూక్ష్మస్థలమునను శుభ్రపరచి చర్మమును మెత్తగాను కాంతిగాను ఉంచును.

మార్గో (వేప) నూనె ఇసబ్బులో చేర్చబడియున్నది. ఈ నూనె శరీరమునకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనదని అందరికిని తెలిసినవిషయమే. మీశరీరమును గజ్జి, తామర మొదలగు చెడువ్యాధులనుండి రక్షించును.

గ్రీష్మఋతులో, అన్ని వోట్లదొరకు అన్నివిధముల సుఖముగానుండు మంచి సబ్బులమీదికి ఒక్కటే

యీదినమే ఒకసబ్బు కొనిచూడుము

మార్గో సబ్బు

ఆరోగ్యమియిన టాయిలెట్

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ వారిచే

గుప్త పద్ధతిని తయారుచేయబడినది

దొరకుస్థలము:—కాధేవార్సుస్టోర్సు

బ్రాంచి, గుల్బర్గా దక్కన్. సుల్తాన్ బజారు, హైదరాబాదు-దక్కన్